

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

วิทยานิพนธ์

ของ

จันทร์เพ็ญ ดาโสม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**PARTICIPATION OF BASIC EDUCATION BOARD OF
DIRECTORS IN EDUCATIONAL MANAGEMENT
UNDER KHONKAEN PRIMARY EDUCATION
SERVICE AREA OFFICE 3**

Chanphen Dasom

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Administration**

October 2015

Copyright of Buriram Rajabhat University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางสาวจันทร์เพ็ญ คาโสม
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาด้านหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

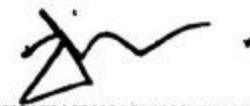

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

..... กรรมการ
(ดร.ศรีเพ็ญ ทดเคช)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

..... กรรมการ
(ดร.สิทธิชัย คีตัน)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

..... กรรมการ
(ดร.สุตาภรณ์ เวียงวิเศษ)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาด้านหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

วันที่..... เดือน..... 21 ก.ค. 2558 พ.ศ.....

ชื่อเรื่อง	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร การศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 3		
ผู้วิจัย	จันทร์เพ็ญ คาโสม		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.ศรีเพ็ญ พลเดช	ที่ปรึกษาหลัก	
	ดร.สิทธิชัย คีสัน	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ขอนแก่น เขต 3 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน
การบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
จำแนกตามประเภทและระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
จำนวน 320 คน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน และการสุ่ม
อย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น มีค่าความ
เชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ เมื่อพบความแตกต่างใช้วิธีการทดสอบรายคู่
ของเซฟเฟ่

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษา
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็น
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร
การศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความ
คิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประเภทต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร การศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความ คิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีระดับการศึกษาดังกัน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยรายด้านทุกด้านคณะกรรมการที่มีระดับการศึกษา สูงกว่ามัธยมศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคณะกรรมการที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ บริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ควรให้มีส่วนร่วมในการ พัฒนาการเรียนการสอน การประชุมวางแผน ชี้แจง และตรวจสอบการบริหารงานงบประมาณ ของโรงเรียน การสรรหาครูอัตราจ้างและบุคลากรของสถานศึกษา และการจัดทำรายงานผลการ ดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาเพื่อเผยแพร่ให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบ

TITLE Participation of Basic Education Board of Directors in Educational Management under Khonkaen Primary Education Service Area Office 3

AUTHOR Chanphen Dasom

ADVISORS Dr.Sripen Poldech Major Advisor
Dr.Sittichai Deelon Co - advisor

DEGREE Master of Education MAJOR Educational Administration

SCHOOL BuriramRajabhat University YEAR 2015

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the participation of Basic Education Board of Directors in educational management of schools under Khonkaen Primary Education Service Area Office 3, and 2) to compare their participation in educational management of schools under Khonkaen Primary Education Service Area Office 3, classified by types and their educational levels. The Krejcie and Morgan's sample-size table was used to identify the sample size of the research; then the Simple Random Sampling method was used to gather 320 samples of Basic Education Board of Directors. A questionnaire constructed by the researcher, which possessed 0.98 reliability, was used as the research tool. The statistics used for analyzing the data were frequency, percentage, mean (\bar{x}), standard deviation (S.D.), t - test, F - test, and Scheffe' method.

The research findings were summarized as follows :

1. According to the opinions of Basic Education Board of Directors, their participation in educational management of schools under Khonkaen Primary Education Service Area Office 3 was at a high level in overall and each aspect.
2. According to the opinions of different types of Basic Education Board of Directors, in comparison, each type of Basic Education Board of Directors had a different level of participation in educational management of schools under Khonkaen Primary Education Service Area Office 3 at the significant level of 0.01 in overall and each aspect.

3. Having compared the directors' opinions, it showed that the directors with different educational levels had different levels of participation in educational management of schools under Khonkaen Primary Education Service Area Office 3 at the significant level of 0.01 in overall and each aspect. Moreover, the directors with a higher educational level than a high school level had a higher participation level than those with a high school level in overall and every aspect.

4. The following recommendations on school management participation were made by the school directors: They should be supported to participate in developing instructions, planning, explaining and inspecting the school budget administration. They should be taking part in recruiting contract teachers and educational personnel. Moreover, they should also be participating in making the school annual reports in order to disseminate these to students' parents and communities.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.ศรีเพ็ญ พลเดช ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ดร.สิทธิชัย คีลัน ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ ดร.จิตาภรณ์ เวียงวิเศษ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวกในการประสานงานจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ นายอภิยุทธ ศรีประภา ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ นายวรกาล อามาตย์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านแฝก วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และนายจ่านงค์ วงศ์จำปา ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านคอนชาด วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบคุณ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือและคอบแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้

ประโยชน์และคุณค่าที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณแด่บิดา มารดา ผู้ให้กำเนิดชีวิต บุรพจารย์ คณาจารย์ ที่ได้อบรมสั่งสอนให้เป็นผู้มีศีล สมာธิ ปัญญา ที่ได้ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

จันทร์เพ็ญ คาโสม

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคุณูปการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	8
การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา.....	24
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	50
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	52
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	55
การวิเคราะห์ข้อมูล	55
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	76
ความมุ่งหมายของการวิจัย	76
สมมติฐานของการวิจัย	76
วิธีดำเนินการวิจัย	77
สรุปผลการวิจัย	78
อภิปรายผล	80
ข้อเสนอแนะ	83
บรรณานุกรม	85
ภาคผนวก	98
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์	99

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ข คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	106
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	110
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	116

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
4.1 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประเภทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษา.....	56
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน.....	57
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านวิชาการ โดยรวมและรายข้อ.....	58
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ.....	59
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมและรายข้อ.....	60
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไป โดยรวมและรายข้อ	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.7 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ ที่มีประเภทคณะกรรมการต่างกัน โดยรวมและรายด้าน.....	62
4.8 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ ที่มีประเภทคณะกรรมการต่างกัน ด้านวิชาการ โดยรวมและรายข้อ.....	63
4.9 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ ที่มีประเภทคณะกรรมการต่างกัน ด้านงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ.....	64
4.10 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ ที่มีประเภทคณะกรรมการต่างกัน ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมและรายข้อ.....	65
4.11 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ ที่มีประเภทคณะกรรมการต่างกัน ด้านการบริหารทั่วไป โดยรวมและรายข้อ.....	66
4.12 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวมและรายด้าน.....	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.13 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ด้านวิชาการ	68
4.14 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ด้านงบประมาณ	69
4.15 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ด้านการบริหารงานบุคคล	70
4.16 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ด้านการบริหารทั่วไป	71
4.17 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ด้านวิชาการ	72
4.18 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ด้านงบประมาณ	73
4.19 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ด้านการบริหารงานบุคคล	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.20 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ด้านการบริหารทั่วไป.....	75

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารและการจัดการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์จำเป็นต้องอาศัยแนวคิดและองค์ประกอบหลายอย่างซึ่งจำเป็นต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนา หรือปฏิบัติที่แตกต่างจากเดิม จึงจะทำให้การจัดการศึกษามุ่งบรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้ยังต้องมีการส่งเสริม และสนับสนุนการกระจายอำนาจ การพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมกัน เพื่อยกระดับความรู้ขั้นพื้นฐานของคนไทยให้สูงขึ้น ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ และสงบสุขท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เป็นไปอย่างรุนแรงและรวดเร็ว (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550 : 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาไทย ทั้งในด้านสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอย่างเสมอภาคกันในการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และการจัดการศึกษาดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หลักการดังกล่าวตรงกับแนวคิด หลักในการจัดการศึกษา เพื่อทุกคนทุกฝ่าย (Education for All) และทุกคนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการศึกษาอันเป็นหลักการพื้นฐานที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 5)

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เป็นหัวใจหรือเป็นหลักสำคัญสำหรับการบริหารการศึกษา โดยเฉพาะทางด้านแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของบุคคลในองค์กรนั้น เป็นที่ยอมรับกันมากในบรรดานักบริหารวงการต่าง ๆ รวมทั้งด้านการศึกษาด้วย โดยเชื่อว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น และผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในงานมากขึ้น (Mohrman and Wholstetter. 1944 ; อ้างถึงใน อุทัย บุญประเสริฐ. 2542 : 35) โดยเฉพาะการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งมีความเชื่อว่าการตัดสินใจที่ดีที่สุดเกิดจากการตัดสินใจของคณะบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด และมีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนมากที่สุด (Wohlstetter. 1995 : 22 - 25)

แนวทางการปฏิรูประบบการบริหารการศึกษา เพื่อกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมกิจการของสถานศึกษา

ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือตัวแทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องเป็นตัวแทนชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต้องคำนึงถึงการจัดการศึกษาที่เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนซึ่งเป็นลูกหลานของชุมชน ในขณะเดียวกันต้องทำงานร่วมกับผู้บริหารและคณะครู โดยตระหนักถึงความเป็นเจ้าของร่วมกัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552 : 5)

จากการดำเนินงานดังกล่าว พบปัญหาในการจัดการศึกษาด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนยังทำได้น้อย ขาดกลไกจูงใจ กฎระเบียบของรัฐยังเป็นอุปสรรค การมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานยังมีน้อยขาดการสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาและเป็นแหล่งเรียนรู้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดความชัดเจนเรื่องบทบาทหน้าที่ของตนเองว่า ตนเองทำอะไร ทำอย่างไร และทำเพื่อใคร บุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการส่วนมากได้รับการร้องขอจากสถานศึกษามากกว่าได้รับการคัดสรรจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริง ทำให้ขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ ขาดทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานร่วมกัน ส่วนมากยังคิดว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นเพียงที่ปรึกษาหรือผู้ปฏิบัติตามการร้องขอจากสถานศึกษา และกรรมการแต่ละคนมีภาระงานมาก ไม่มีเวลาร่วมประชุม ทำให้ขาดความพร้อมเพรียง จะเห็นได้ว่าสภาพการเป็นองค์คณะบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากอดีตถึงปัจจุบันยังเป็นปัญหา และอุปสรรคต่อการบริหารจัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553 : 102 - 103)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอฟล หนองสองห้อง แวงน้อย แวงใหญ่ และ โนนศิลา ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2557 ขึ้น มีจุดเน้นด้านการบริหารจัดการ โดยให้โรงเรียนบริหารจัดการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ช่วยเหลือดูแลนักเรียนและพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวมร่วมกับสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3, 2557 : 15 - 20) เนื่องจากพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ขาดความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ของตน ไม่มีเวลาเข้าร่วมประชุม และมีการประชุมน้อยมาก

ขาดแนวทางการปฏิบัติงานตลอดจนขาดการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3. 2556 : 12)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เพื่อเป็นแนวทางให้กับสถานศึกษาได้นำไปกำหนดเป็นนโยบายในการปรับปรุงพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับ จำแนกตามประเภทและระดับการศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประเภทต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 แตกต่างกัน
2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหาร โรงเรียนใช้เป็นข้อมูลและสารสนเทศในการเสริมสร้างความเข้าใจ และความตระหนักในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการให้มากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 3 ใน 4 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2552 : 2 - 4) ดังนี้

1. ด้านวิชาการ
2. ด้านงบประมาณ
3. ด้านการบริหารงานบุคคล
4. ด้านการบริหารทั่วไป

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1,863 คน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 193 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการสุ่ม จำนวน 320 คน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1990 : 607 - 610 ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148 - 149) และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ มีดังนี้

3.1.1 ประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่

- 3.1.1.1 ในสถานศึกษา
- 3.1.1.2 นอกสถานศึกษา

3.1.2 ระดับการศึกษา ได้แก่

- 3.1.2.1 ประถมศึกษา
- 3.1.2.2 มัธยมศึกษา
- 3.1.2.3 สูงกว่ามัธยมศึกษา

3.2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันของกลุ่มบุคคล ด้วยการร่วมแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ รับผิดชอบ และประเมินผล ของสถานศึกษาใน 4 ด้าน คือ

1.1 ด้านวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพ ภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริม ให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา และการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

1.2 ด้านงบประมาณ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา งานการเงิน งานการบัญชี งานการพัสดุและสินทรัพย์

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลัง การกำหนดตำแหน่ง และวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง การย้าย การเปลี่ยนแปลงสถานภาพวิชาชีพ การเลื่อนขั้นเงินเดือนและค่าจ้าง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ

1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษา การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน งานธุรการ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา งานปกครองดูแล บำรุงรักษาใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม งานกิจการนักเรียน งานประชาสัมพันธ์ การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา และจัดระบบควบคุมภายในหน่วยงาน

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ปีการศึกษา 2557

3. ประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การแบ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 จำแนกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

3.1 ในสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา และผู้แทนครู

3.2 นอกสถานศึกษา หมายถึง ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้แทนผู้ทรงคุณวุฒิ

4. ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒិการศึกษาสูงสุดของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 จำแนกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

4.1 ประถมศึกษา

4.2 มัธยมศึกษา

4.3 สูงกว่ามัธยมศึกษา

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 หมายถึง หน่วยงานบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพล อำเภอหนองสองห้อง อำเภอแวงน้อย อำเภอแวงใหญ่ และอำเภอโนนศิลา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ในครั้งนี้ เพื่อให้ได้แนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและผลงานการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม

- 1.1 ความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 1.2 ความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 1.3 ทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม
- 1.4 รูปแบบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 1.5 ประเภทและลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 1.6 ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2. การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

- 2.1 ด้านวิชาการ
- 2.2 ด้านงบประมาณ
- 2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล
- 2.4 ด้านการบริหารทั่วไป

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 3.1 ความเป็นมาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3.2 ความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3.3 องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3.4 คุณสมบัติทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3.5 วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง
- 3.6 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 4.1 งานวิจัยในประเทศ
- 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นคำที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบันภายในสถานศึกษา และมีนักวิชาการและผู้รู้หลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

จันทร์ธานี สงวนนาม (2545 : 69) ให้ความหมายว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทั้งด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจและการปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผล

สมยศ นาวิการ (2545 : 1) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการของการให้ผู้ที่ได้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ เน้นการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของบุคคล ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญของพวกเขาในการแก้ปัญหาของการบริหารที่สำคัญ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ที่ถือว่าผู้บริหารแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารให้เข้ากับผู้ที่ได้บังคับบัญชาและต้องการให้ผู้ที่ได้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงในกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญขององค์กร ไม่ใช่เพียงแค่สัมผัสปัญหาหรือแสดงความห่วงใย

สมเดช สีแสง (2547 : 229) ได้สรุปความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) เป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้พนักงานทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการภายในขอบเขตหน้าที่ของตน ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการบริหารแบบใหม่ที่เรียกว่าการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Control หรือ TQC)

วันชัย โกลละสุด (2549 : 29) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลในองค์กรหรือต่างองค์กรได้ร่วมกันเพื่อจัดการงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จ ทั้งนี้การมีส่วนร่วมนั้น ๆ จะอยู่ในขั้นตอนใด ๆ ก็ตาม โดยขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ข้อจำกัดขององค์กรในแต่ละกระบวนการของการดำเนินการบริหารเป็นเกณฑ์

ทำนอง ภูเกิดพิมพ์ (2551 : 78) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความคิด ความเชื่อและความยึดมั่นของแต่ละบุคคล แต่ละหน่วยงาน แต่ละองค์กร อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับกาลเวลาแต่ละยุคแต่ละสมัยอีกด้วย

โดยการมีส่วนร่วมเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (Teamwork) ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนา เพราะทำให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนร่วมเข้าใจสถานการณ์และอุทิศตนมากยิ่งขึ้นเพื่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา

อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ (2553 : 14) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม นิยมเรียกย่อ ๆ ว่า PM หมายถึง การเกี่ยวข้องกับด้านจิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotional Environment) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (Group Situation) ซึ่งจะนำสู่จุดหมายของกลุ่มได้ให้สมการการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

การมีส่วนร่วม = ความร่วมมือ + การประสานงาน + การรับผิดชอบ

Participation = Cooperation + Coordination + Responsibility

ประเภทของการบริหารแบบมีส่วนร่วมมี 4 ประเภท คือ ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำงาน ร่วมในการรับผลประโยชน์ และร่วมในการประเมินผล

สมาน ชิดรัมย์ (2555 : 10) ได้สรุปเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป็นกระบวนการทำงานบุคคลกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง โดยการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ตัดสินใจร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกัน ให้งานประสบความสำเร็จ

สุพรรณ ศีลาเพชร (2556 : 17) ได้สรุปการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการทำงานที่บุคคลหรือคณะบุคคลปฏิบัติกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในองค์กรหรือหน่วยงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ โดยร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมรับผิดชอบ ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมสนับสนุน และให้ข้อเสนอแนะในการบริหารการศึกษา

หวัง (Whang, 1981 : 90 - 92) ได้สรุปการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า เป็นการชี้ให้เห็นถึงความสนใจของบุคคลหรือกลุ่ม ที่ต้องการจะให้การสนับสนุนด้านแรงงานหรือทรัพยากร ต่อสถาบัน เพราะเล็งเห็นถึงการเข้าไปมีส่วนร่วม นั้น เกี่ยวข้องกับชีวิตของพวกเขาด้วย

พุดดี (Putti, 1987 : 304) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นพื้นฐานของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะส่งผลให้การบริหารจัดการ มีลักษณะกว้างขวาง ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้การมีส่วนร่วมขยายไปสู่การปฏิบัติงานในระดับล่างขององค์การ

สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันของกลุ่มบุคคล ด้วยการร่วมแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ รับผิดชอบ และประเมินผล

ความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ธรรมรส โชติคุณุช (2540 : 224) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

1. เป็นกระบวนการของการให้ผู้ได้บังคับบัญชา มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ
2. เป็นการมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งของบุคคล
3. ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาของการบริหาร
4. การบริหารโดยการมีส่วนร่วม ตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ที่ผู้บริหารแบ่งอำนาจหน้าที่ของการบริหารให้กับผู้ได้บังคับบัญชา
5. ต้องการให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงในกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญขององค์กร มิใช่เพียงแต่ห่วงใยหรือสัมผัสปัญหา

สมยศ นาวิการ (2545 : 21) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม (PM) สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีความหมาย การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มักจะเป็นประสิทธิภาพการทำงานและขวัญสูงขึ้นไป การเปลี่ยนแปลงอื่นๆ จะเกิดขึ้นตามมา

สัมฤทธิ์ การเหิง (2545 : 9) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารไว้ว่า การเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการทำงาน จะทำให้เกิดความรู้สึกเกี่ยวข้องผูกพันกับงานหรือองค์กร ความรู้สึกเกี่ยวข้องที่ว่านี้หากมีการตัดสินใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันแล้ว จะเป็นผลให้เกิดข้อผูกมัดหรือสิ่งที่ตกลงใจร่วมกัน ซึ่งแสดงระดับความสัมพันธ์ คือ

1. การมีส่วนร่วม (Participation)
2. ความเกี่ยวข้องผูกพัน (Involvement)
3. ข้อผูกมัดหรือตกลงใจร่วมกัน (Communitment)

ชิดชนก บุญรักษา (2551 : 36) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารไว้ว่า เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการทำงาน จะทำให้เกิดความรู้สึกเกี่ยวข้องผูกพันกับงานหรือองค์กรความรู้สึกผูกพันเกี่ยวข้องที่ว่านี้ หากมีการตัดสินใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันแล้วจะเป็นผลให้เกิดข้อผูกมัดหรือสิ่งที่ตกลงใจร่วมกัน

ภารดี อนันต์นาวี (2551 : 30) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารไว้ว่าเป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมรับผิดชอบ และร่วมมือในการพัฒนาองค์กรที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจการมีส่วนร่วมประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

2. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มสมาชิก ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ยอมรับสนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

3. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ เป็นการช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความสำนึกและความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน

จันทรานี สวงวนาม (2553 : 166 - 167) ได้กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในโครงการได้มีส่วนร่วมและมีความสำคัญในการตัดสินใจร่วมรับผิดชอบและร่วมมือในการพัฒนาองค์การที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การ 3 ประการคือ

1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งสมาชิกขององค์การย่อมมีความผูกพันกับองค์การที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ และมีความปรารถนาที่จะได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การ แม้เพียงได้รับฟังความคิดเห็น ก็ทำให้รู้สึกว่า ได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การ

2. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย เพราะนอกจากจะช่วยกระตุ้นให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นแล้ว ยังช่วยให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มสมาชิก และความร่วมมือนั้นจะแพร่ขยายไปทั้งองค์การ ทำให้สมาชิกทั้งองค์การมีเป้าหมายเดียวกันการมีส่วนร่วมเป็นการยินยอมและพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะมีผลทั้งทางใจ การยอมรับ การสนับสนุนและผลต่อการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

3. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ การที่บุคคลได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับในเป้าหมายเดียวกัน จะช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานขององค์การ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารมีความสำคัญต่อหน่วยงาน หรือองค์การอย่างยิ่ง อันเนื่องมาจากการเปิดโอกาสให้สมาชิกในองค์การได้ระดมความคิด เสริมสร้างพลังความสามัคคีในหมู่คณะ เกิดวัฒนธรรมการทำงานในองค์การในรูปแบบร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันรับผิดชอบ และร่วมกันภาคภูมิใจ ซึ่งเป็นความต้องการขององค์การในปัจจุบัน

ทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

นักทฤษฎีองค์การได้นำทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ พอสรุปได้ดังนี้

1. ทฤษฎีลำดับความต้องการของ มาสโลว์ (Maslow, 1970 : 55) มีความเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความต้องการที่เหมือนกัน ตราบใดที่ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการ ได้ก็จะเกิด

ปัญหาความต้องการอยู่ร่ำไป แต่ถ้าความต้องการได้รับการตอบสนองก็จะเลิกสนใจและมนุษย์สนองตอบความต้องการแตกต่างกัน ทางด้านปริมาณความต้องการระดับต่ำค่อนข้างมีขอบเขตจำกัด แต่ความต้องการระดับสูงมักจะไม่มีขอบเขตจำกัด

2. จากการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ อาร์กีริส (Argyris, 1957 : 60) พบว่าบุคคลจะมีวิถีภาวะและบุคลิกเป็นของตัวเอง การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะช่วยให้บุคคลได้พัฒนาบุคลิกภาพของตนเองในด้านการตัดสินใจ การควบคุม การทำงาน และการใช้ความสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่สำคัญคือ แรงจูงใจและภาวะผู้นำ แรงจูงใจเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดแรงกระตุ้นให้เกิดการกระทำ ส่วนภาวะผู้นำมีผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคคลในองค์การในทิศทางของกระบวนการตัดสินใจ เพราะการมีแรงจูงใจในการทำงาน หรือมีส่วนร่วมในการทำงานใดๆ หากกระบวนการตัดสินใจไม่เป็นผลแล้ว จะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จได้

สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะช่วยให้บุคคลได้พัฒนาบุคลิกภาพของตนเองในด้านการตัดสินใจ การควบคุม การทำงาน และการใช้ความสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่สำคัญคือ แรงจูงใจและภาวะผู้นำ แรงจูงใจเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดแรงกระตุ้นให้เกิดการกระทำ

รูปแบบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมในการบริหาร อาจมีหลายแบบซึ่งต้องสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับลักษณะขององค์การ และองค์ประกอบในการบริหารอื่น ๆ ได้มีนักวิชาการเสนอรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542 : 189) กล่าวถึง รูปแบบของการมีส่วนร่วมของชุมชน 3 แบบ ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนแบบชายขอบ (Marginal Participation) เป็นลักษณะการมีส่วนร่วมมือ หรือการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่าง โรงเรียนและชุมชนที่มีข้อจำกัด อันทำให้มีการมีส่วนร่วมไม่เต็มที่ คือมีน้อยนั่นเอง ข้อจำกัดนี้อาจเกิดจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่าง 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งรู้สึกว่าคุณเองคืออำนาจกว่าหรือมีทรัพยากรเชิงอำนาจ เช่น เป็นผู้มีความรู้มากกว่าจึงทำให้ไม่ปรารถนาเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ นั่นคือ ความเข้มข้นของการมีส่วนร่วมน้อย
2. การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนแบบเป็นบางส่วน (Partial Participation) การมีส่วนร่วมแบบบางส่วนเป็นการเข้ามาเกี่ยวข้องกับประชาชนในชุมชน หรือกิจกรรมการศึกษาในระดับความเข้มข้นมากกว่าแบบชายขอบ กิจกรรมโดยคณะกรรมการ โรงเรียนจึงมี

ความสำคัญที่รัฐถือว่าเป็นนโยบายสำคัญ ซึ่งสามารถสร้างความชอบธรรมในการจัดการศึกษาของไทย

3. การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนแบบสมบูรณ์ (Full Participation) เป็นการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยทั้งสองฝ่ายร่วมกันอย่างเข้มข้น และเท่าเทียมกัน ต่างฝ่ายต่างมีอิทธิพลต่อกิจกรรมร่วมกัน ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมได้เต็มที่

เฉลิม เกิดโมลี (2543 : 3) กล่าวว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ

1) การมีส่วนร่วมโดยตัวบุคคล ถือเป็น การมีส่วนร่วมโดยตรง 2) การมีส่วนร่วมโดยองค์การ จัดตั้งของประชาชน อาจถือเป็นการมีส่วนร่วมโดยตรง 3) การมีส่วนร่วมโดยผ่านตัวแทนที่มีลักษณะทั่วไป ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมโดยตรงเท่านั้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 ก : 91 - 94) ได้สังเคราะห์ รูปแบบและขั้นตอนของกระบวนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อจัดการศึกษาในชุมชน 5 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา 2) รูปแบบการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรตั้งกองทุนการศึกษา 3) รูปแบบการมีส่วนร่วมในการทำงานกับองค์กรท้องถิ่น 4) รูปแบบการมีส่วนร่วมในการตั้งกองทุนการศึกษา และ 5) รูปแบบการมีส่วนร่วมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สัมฤทธิ์ การเพ็ง (2545 : 10 - 11) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารไว้ 4 รูปแบบดังนี้

1. การปรึกษาหารือ (Convulsive Management) เป็นการบริหารแบบเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในรูปของคณะกรรมการ (Committee) เช่น คณะกรรมการ โครงการ คณะกรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการเฉพาะกิจ หรือคณะกรรมการที่เรียกชื่ออย่างอื่น รูปแบบนี้เป็นการกระจายอำนาจการบริหารและการตัดสินใจให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการด้วย ระบบการปรึกษาหารือนี้เหมาะสำหรับใช้กับผู้บริหารระดับต้นขึ้นไป โดยการมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าคณะทำงาน ประธานโครงการ ประธานคณะกรรมการ หรือกรรมการ เป็นต้น

2. กลุ่มคุณภาพ (QC Circles) เป็นการบริหารแบบเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในรูปของกลุ่มบุคคล 3 - 10 คนที่อยู่ในหน่วยงานเดียวกันรูปแบบกลุ่มคุณภาพนี้เหมาะสำหรับใช้กับผู้ปฏิบัติงานระดับปฏิบัติ หรือระดับหัวหน้างานเพราะเป็นการฝึกฝนและเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน เพื่อค้นหาปัญหา วิเคราะห์ปัญหา หาสาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ปัญหาด้วยตนเองซึ่งมีกระบวนการในการบริหารกลุ่มสร้างคุณภาพ 4 ขั้นตอน P (Plan) การวางแผน D (Do) การปฏิบัติ C (Check) การตรวจสอบ A

(Action) การปรับปรุงแก้ไข หรือ PDCA นั้นเอง อย่างไรก็ตาม ระบบกลุ่มคุณภาพจะใช้ได้ผลดีก็ต่อเมื่อมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับเทคนิค QC และการใช้กระบวนการกลุ่มให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง และที่สำคัญที่สุด คือ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานต้องอยู่ในเกณฑ์สูง จึงจะสามารถนำระบบกลุ่มคุณภาพนี้มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3. ระบบข้อเสนอแนะ (Suggestion System) เป็นรูปแบบหนึ่งของการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ได้ผลมากในทางปฏิบัติ โดยมีลักษณะที่แตกต่างจากข้อเสนอแนะที่มักพบเห็นทั่วไป มีลักษณะเป็นกล่องหรือตู้รับฟังความคิดเห็นเท่านั้น กล่าวคือ รูปแบบนี้จะมีแบบฟอร์มข้อเสนอแนะให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกรอกตามแบบที่กำหนด เช่น ปัญหาที่พบคืออะไร สาเหตุของปัญหามาจากอะไร วิธีการแก้ปัญหามีอะไรบ้าง และผลที่คาดว่าจะได้รับนั้นเป็นอย่างไร สำหรับแบบฟอร์มที่กำหนดนี้ อาจแตกต่างกันไปตามความต้องการของแต่ละหน่วยงาน แต่มีหลักการปฏิบัติเดียวกัน คือ จะต้องมิควมการพิจารณาข้อเสนอแนะ มีหน้าที่ในการประเมินข้อเสนอแนะจากแบบฟอร์มต่าง ๆ นั้นว่าเป็นความคิดสร้างสรรค์เพียงใด ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติมีมากน้อยแค่ไหน และสมควรดำเนินการตามข้อเสนอแนะหรือไม่ แล้วนำเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาดำเนินการต่อไป และถ้าข้อเสนอแนะใดมีการนำไปปฏิบัติควรมีการประชาสัมพันธ์และพิจารณาให้ผลตอบแทนเป็นรางวัลหรือผลตอบแทนอื่น ๆ ตามที่หน่วยงานกำหนด ซึ่งรูปแบบนี้เหมาะสำหรับผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ อาจจะเสนอความคิดเห็น คนเดียวหรือมากกว่าก็ได้

4. ระบบส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนเป็นเจ้าของกิจการ (Employee Ownership Plan) รูปแบบนี้พบบอกในการบริหารกิจการของบริษัทเอกชน หรือรัฐวิสาหกิจ โดยการส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับมีส่วนเป็นเจ้าของกิจการด้วยการลงทุนซื้อหุ้นของบริษัท หรือบริษัทอาจจ่ายโบนัสส่วนหนึ่งเป็นทุนเรือนหุ้นในแต่ละปี จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานมีความสุข เป็นเจ้าของกิจการเอง และมีความรู้สึกผูกพันในการปฏิบัติงานเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน ดังนั้นรูปแบบนี้ผู้บริหารอาจนำมาประยุกต์ใช้โดยการสร้างบรรยากาศให้เกิดความรู้สึกการเป็นเจ้าของหน่วยงาน เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายพึงพอใจที่จะมีส่วนร่วมให้มากที่สุด

สมยศ นาวิการ (2545 : 42 - 45) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบของการมีส่วนร่วมไว้ 4 รูปแบบ ดังนี้

1. กลุ่มงาน (Workgroup) กลุ่มงานสามารถทำให้เกิดการมีส่วนร่วมได้โดยทั่วไป กลุ่มงานประกอบขึ้นด้วยผู้บังคับบัญชา ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา และบุคคลอื่นในองค์กรที่กลุ่มเกี่ยวข้องอยู่ด้วยบ่อยครั้ง บุคคลเหล่านี้ ทำงานร่วมกันและประสานงานกันเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ พวกเขาเป็นทีมงานที่นำโดยผู้บริหารเพื่อเป้าหมายบางอย่าง กลุ่มงานสามารถ

ทำให้เป็นประชาธิปไตยได้ การทำให้เป็นประชาธิปไตยเกิดขึ้นภายใต้แนวความคิดของการเพิ่มงานและความรับผิดชอบ งานบริหารบางอย่างจะถูกโยกย้ายไปยังผู้ผู้ได้บังคับบัญชา สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้ผู้ได้บังคับบัญชามีอำนาจหน้าที่ความเป็นอิสระ และการมีส่วนร่วมมากขึ้น

2. การมีส่วนร่วมแบบโครงการ หรือแมทริก (Matrix or Project Management)
การมีส่วนร่วมแบบนี้เกี่ยวข้องกับการจัดโครงสร้างขององค์การ โดยส่วนรวมเสียใหม่ผู้อำนวยการโครงการถูกแต่งตั้งขึ้นมาเพื่อประสานงานกับพนักงาน จากแผนงานตามหน้าที่ต่าง ๆ เพื่อทำงานร่วมกันในโครงการเฉพาะของบริษัทที่มีวันเริ่มต้นและวันสิ้นสุดอย่างแน่นอนองค์การแบบนี้สนับสนุนให้ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม เพราะองค์การจะผลักดันการตัดสินใจลงสู่เบื้องล่าง ผู้อำนวยการโครงการ ได้รับอำนาจหน้าที่วางแผนและดำเนินการ โครงการสิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดความคล่องตัวทางด้านองค์การ ด้วยการโยกย้ายพนักงานไปยังที่ที่ต้องการความเชี่ยวชาญของพวกเขา และเมื่อสภาพแวดล้อมขององค์การมีความซับซ้อนและสับสนมากขึ้น การบริหารแบบแมทริกซ์ หรือโครงการจะเป็น โครงสร้างขององค์การที่มีความจำเป็นมากขึ้น สิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่โอกาสที่จะใช้การมีส่วนร่วมในการบริหารมากขึ้น

3. การมีส่วนร่วมแบบมีการเจรจาต่อรอง (Collective Bargaining) ผู้บริหารหลายคนไม่ยอมรับการมีส่วนร่วมแบบนี้ เพราะพนักงานเลือกสหภาพแรงงานให้เป็นตัวแทนร่วมเจรจาดูแลกับฝ่ายบริหาร เพื่อให้มีข้อมูลบางอย่างในการตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อการทำงานของพวกเขานั้นแทนที่จะให้ฝ่ายบริหารพิจารณาบ้าง ชั่วโมงการทำงาน ระเบียบวินัยและปัจจัยอื่น ๆ ในการจ้างงานเพียงอย่างเดียว สหภาพแรงงานจะมีส่วนในสิ่งเหล่านี้

4. การมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตยในทางอุตสาหกรรม (Industrial Democratic)
รูปแบบการมีส่วนร่วมแบบนี้ องค์การที่มีลักษณะเป็นประชาธิปไตย การให้ความสำคัญอยู่ที่ความต้องการของพนักงานมากกว่าหรืออย่างน้อยที่สุด เท่ากับความต้องการของเจ้าของ ดังนั้นแทนที่จะมีสมาชิกของคณะกรรมการบริหารที่ถูกแต่งตั้งโดยเจ้าของเท่านั้น คนงานอาจเลือกสมาชิกคนหนึ่งหรือสองคนเป็นคณะกรรมการการบริหารบริษัทได้ คนงานเลือกผู้บังคับบัญชาของพวกเขา หรือช่วยเหลือในการเลือกตั้งผู้จัดการบริษัท คณะกรรมการวางแผนและนโยบายอาจจะประกอบขึ้นด้วยคนงานที่แต่งตั้งโดยฝ่ายบริหารหรือถูกเลือกโดยคนงานอื่น ๆ

สมหมาย อุปลัมภ์ (2548 : 8 - 9) ได้กำหนดรูปแบบของการมีส่วนร่วมออกเป็น

10 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการประชุม
2. การมีส่วนร่วมในการออกเงิน
3. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ

4. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ
5. การมีส่วนร่วมสัมภพณ์
6. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน
7. การมีส่วนร่วมเป็นผู้บริโภค
8. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่ม
9. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงานหรือเป็นลูกจ้าง
10. การมีส่วนร่วมออกวัสดุ อุปกรณ์

จินตวีร์ เกษมสุข (2554 : 3 - 4) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ซึ่งการแก้ไขปัญหานั้นจำเป็นต้องมีความร่วมมือทำพร้อม ๆ กันในทุกระดับ ต้องระดมทุกองค์ประกอบในสังคม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ด้วยตนเอง รูปแบบของการมีส่วนร่วมที่ดำเนินอยู่โดยทั่วไปสามารถสรุปได้เป็น 4 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 การรับรู้ข่าวสาร ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการที่จะดำเนินการ รวมทั้งผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ทั้งนี้ การได้รับแจ้งข่าวสารดังกล่าวจะต้องเป็นการแจ้งก่อนที่จะมีการตัดสินใจดำเนินโครงการ

รูปแบบที่ 2 การปรึกษาหารือ เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมที่มีการจัดการหารือระหว่างผู้ดำเนินการโครงการกับประชาชนที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบ เพื่อรับฟังความคิดเห็น และตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความเข้าใจในโครงการและกิจกรรมมากขึ้น

รูปแบบที่ 3 การประชุมรับฟังความคิดเห็น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนและฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรม และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ได้ใช้เวทีสาธารณะในการทำความเข้าใจ และค้นหาเหตุผลในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมในพื้นที่นั้น

รัชนิดา นิลมณี (2554 : 30) กล่าวสรุปว่ารูปแบบการมีส่วนร่วมมี 2 รูปแบบ คือ

- 1) การมีส่วนร่วมทางตรง ได้แก่ การเข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมโดยตรงด้วยตนเอง
- 2) การมีส่วนร่วมทางอ้อม ได้แก่ การเข้าไปมีส่วนร่วมผ่านทางผู้แทนองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานนั้น มีลักษณะของการมีส่วนร่วมอยู่หลายรูปแบบ ที่ผู้บังคับบัญชาหรือพนักงานมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วม การจะนำรูปแบบการมีส่วนร่วมใดมาใช้ในการบริหารองค์กรหรือหน่วยงาน ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของโครงสร้าง องค์กร หน่วยงานภารกิจ หรือสถานการณ์ขณะนั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ประเภทและลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

นักวิชาการ ได้เสนอลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้มากมายหลายทัศนะดังต่อไปนี้

เมคต์ เมคต์การุณจิต (2541 : 24 - 25) ได้สรุปลักษณะของการมีส่วนร่วมโดยพิจารณา
ได้หลายมุมมอง ดังนี้

1. จำแนกตามกระบวนการบริหาร
 - 1.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน
 - 1.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
 - 1.3 การมีส่วนร่วมในการจัดองค์การ
 - 1.4 การมีส่วนร่วมในการสื่อสาร
 - 1.5 การมีส่วนร่วมในการใช้อิทธิพล
 - 1.6 การมีส่วนร่วมในการประสาน
 - 1.7 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
2. จำแนกตามประเภทของกิจกรรมที่เข้าร่วม
 - 2.1 การมีส่วนร่วมในการประชุม
 - 2.2 การมีส่วนร่วมในการเสียสละทรัพยากรสิ้น
 - 2.3 การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ
 - 2.4 การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน
 - 2.5 การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงาน
3. จำแนกตามระดับความเข้มแข็งของการมีส่วนร่วม
 - 3.1 ระดับของการมีส่วนร่วมเทียม
 - 3.2 ระดับของการมีส่วนร่วมบางส่วน
 - 3.3 ระดับของการมีส่วนร่วมที่แท้จริง
4. จำแนกตามวิธีการมีส่วนร่วม
 - 4.1 การมีส่วนร่วมโดยตรง
 - 4.2 การมีส่วนร่วมโดยอ้อม

อนันตชัย อุทัยพัฒนาชีพ (2544 : 36) กล่าวว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นกระบวนการของการให้ผู้ที่ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับกระบวนการ
ตัดสินใจ
2. เป็นการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของบุคคล
3. ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาของการบริหาร
4. การบริหาร โดยการมีส่วนร่วมตั้งอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดของการแบ่งอำนาจ
หน้าที่ผู้บริหารแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารให้กับผู้ได้บังคับบัญชา

5. ต้องการให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงในกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญขององค์การมิใช่เพียงแต่ห่วงใยหรือสัมผัสปัญหา

พิททมน ผลพัฒน์ (2548 : 12) กล่าวว่า องค์การสหประชาชาติได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับลักษณะของการมีส่วนร่วม (Participations) ไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาต้องมีลักษณะ 3 ประการ คือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนา การที่ประชาชนมีส่วนร่วมช่วยเหลือในการปฏิบัติตาม การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

เสนห์ จุ้ยโต (2548 : 23) ได้จำแนกลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 2 ลักษณะที่สำคัญคือ

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะของการให้ความร่วมมือ หรือการสนับสนุนขอความร่วมมือ ร่วมใจ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยการกระจายอำนาจเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนแต่ละท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างใกล้ชิด และมีคุณค่าและคุณประโยชน์คือในด้านรูปธรรม หมายถึง การมีส่วนร่วมในความสำเร็จในด้านการพัฒนา ด้านวัตถุ ส่วนในด้านนามธรรม หมายถึง ความสำเร็จในการพัฒนาจิตใจ โดยทำให้ประชาชนเกิดความรักความสามัคคี รู้จักทำงานร่วมกันเป็นทีม และยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และสร้างจิตสำนึกว่ามีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ความเจริญ และก่อให้เกิดความผูกพันรักใคร่หวงแหน

2. การมีส่วนร่วมในลักษณะของกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งมี 5 รูปแบบคือ การเลือกตั้ง การมีกิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมือง การเสนอความคิดเห็นของประชาชน การจัดตั้งกลุ่มผลประโยชน์ และการแสดงออกของประชาชน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553 : 16) ได้กล่าวว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมที่พบในปรากฏการณ์จริง จะมีได้หลายลักษณะ ในที่นี้จะแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ การมีส่วนร่วมแบบสมบูรณ์ เป็นลักษณะการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกันของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดความต้องการ ความจำเป็นการตัดสินใจเลือกหนทางวิธีการดำเนินการ การร่วมกันรับผิดชอบดำเนินการ เป็นต้น การมีส่วนร่วมลักษณะนี้ เป็นรูปแบบที่พึงประสงค์ในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมแบบบางส่วน เป็นลักษณะการมีส่วนร่วมที่ผู้กำหนดภาพรวมเป็นบุคคลภายนอก ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมลักษณะแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการบางส่วน หรือร่วมกิจกรรมบางลักษณะ หรือบางกิจกรรม เช่น กิจกรรมลักษณะที่รัฐบาลให้นโยบาย ให้กรอบกิจกรรมมาให้ชุมชนเลือก เป็นต้น และการมีส่วนร่วมแบบชายขอบ หรือแบบผู้ได้บังคับบัญชามีลักษณะการมีส่วนร่วมแบบเป็นไปตามความต้องการของผู้ผู้น้อยกว่า ผู้มีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์เชิงบทบาทไม่เท่าเทียมกันและมีความรู้สึกด้อยอำนาจกว่าอีกฝ่าย เป็นต้น

ลักษณะการมีส่วนร่วมแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ จากระดับบุคคล สถาบันไปถึงระดับนโยบายตามบทบาทหน้าที่ แต่การมีส่วนร่วมย่อมเริ่มต้นจากเฉพาะตัวหรือปัจเจกบุคคล คือ ต้องมีการยอมรับด้วยกันก่อนจึงนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจ ซึ่งจะส่งผลความสำเร็จของการมีส่วนร่วมมากที่สุด

โคเฮน และอัปโฮล์ฟ (Cohen & Uphoff, 1980 : 213 – 218 ; อ้างถึงใน วันเพ็ญ วอกลาง, 2543 : 16) ได้แบ่งชนิดของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ชนิด

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากรการบริหารและการประสานขอความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

ธรร สุนทรายุทธ (2551 : 541 - 542) ได้แบ่งประเภทของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ในกระบวนการตัดสินใจนั้น ประการแรกสุด คือ การกำหนดตามความต้องการ และจัดลำดับความสำคัญแบ่งเป็นการตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ในส่วนนี้ได้มาจากคำถามที่ว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการ ได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร และการประสานงาน เป็นต้น
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) นอกจากจะพิจารณาถึงผลประโยชน์ในเชิงปริมาณ และคุณภาพแล้ว จะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) สิ่งสำคัญจะต้องสังเกตคือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preference) และความคาดหวัง (Expectations) ซึ่งมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ประเภทของการมีส่วนร่วมประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การทำงานแบบมีส่วนร่วม เป็นวิธีการทำงานที่ทำให้บุคคลเกิดความพอใจในการทำงาน เปิดโอกาสให้บุคคลมีความเจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในการสร้างความรับผิดชอบ ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ รวมทั้งเป็นการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งระหว่างความต้องการของบุคคล และองค์การด้วย ได้มีนักวิชาการหลายคนกล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

ธรรมรส โชติคุณุชร (2540 : 230) ได้สรุปประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารไว้ดังนี้

1. เมื่อผู้ร่วมงานใดมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการเปลี่ยนแปลง เขาจะยอมรับการเปลี่ยนแปลงแทนที่จะต่อต้านการเปลี่ยนแปลง
2. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา - ผู้ใต้บังคับบัญชา จะมีความราบรื่นมากขึ้น ความไม่พอใจ - การร้องทุกข์น้อยลง
3. ความผูกพันของบุคลากรกับองค์การจะรู้สึกผูกพันมากขึ้น
4. บุคลากรจะไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น เพราะบุคลากรรู้แรงจูงใจ และความต้องการของฝ่ายบริหาร
5. การบริหารผู้ใต้บังคับบัญชา มีความง่ายขึ้น เพราะผู้ใต้บังคับบัญชายอมรับการเปลี่ยนแปลง และไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น
6. การตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพดีขึ้น
7. การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์การระดับสูงกับองค์การระดับต่ำดีขึ้น
8. ก่อให้เกิดการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ

แสวง จันทร์ชู (2542 : 32 - 33) ได้ทำการศึกษาแนวคิดของ Hoy และ Miskel เกี่ยวกับประโยชน์ของการมีส่วนร่วมโดย Hoy และ Miskel ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ดังนี้

1. โอกาสของการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในด้านขวัญและกำลังใจ และความกระตือรือร้นของครู อาจารย์
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สัมพันธ์อย่างใกล้ชิดทางบวกกับความพึงพอใจของครู อาจารย์
3. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ ครู อาจารย์ เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจะเป็นที่รักของครู อาจารย์

4. ครู อาจารย์ ไม่ได้คาดหวังหรือต้องการเข้าไปร่วมตัดสินใจทุกครั้งเสมอไป สามารถสร้างผลลัพธ์ทางลบได้

5. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีลำดับขั้น และแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ ผันแปรไปตามธรรมชาติของปัญหา

6. บทบาทหน้าที่ของครู อาจารย์ และผู้บริหารในการตัดสินใจ จำเป็นต้องผันแปรไปตามธรรมชาติของปัญหา

7. องค์ประกอบภายใน และภายนอก มีผลกระทบต่อปริมาณความมากน้อยในการมีส่วนร่วมของ ครู อาจารย์

8. ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานแบบเป็นพิธีมาก ไม่ส่งเสริมต่อการยอมรับของลูกน้องและจำกัดคุณภาพของการตัดสินใจ

ทองใบ สุคชารี (2543 : 170 - 171) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้จากการจัดการแบบมีส่วนร่วม โดยสรุปดังนี้

1. เป็นประโยชน์ในแง่ของการพัฒนาบุคลากร (Development of Employee) ทั้งนี้ เพราะว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จะทำให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ในการทำงาน และนำไปสู่การปรับปรุงทักษะในการทำงาน นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในภาระหน้าที่เฉพาะคน

2. ส่งเสริมให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้น (A Better Decision) กล่าวคือ การปฏิบัติการกิจการที่มีความสลับซับซ้อนมาก ๆ และยากที่จะ ได้ข้อมูลข่าวสารประกอบการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ หากสมาชิกเชิงชุมชนให้บุคลากรเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจได้มากเท่าไรยิ่งจะเป็นประโยชน์และทำให้การตัดสินใจมีคุณภาพยิ่งขึ้น

3. เป็นการเพิ่มศักยภาพในการจงใจ และสร้างความผูกพันในการตัดสินใจ (Motivation and Commitment) กล่าวคือ การตัดสินใจใด ๆ ในองค์กร ถ้าหากบุคคลได้มีส่วนร่วมตั้งแต่แรกจะเป็นเป็นการจงใจให้พวกเขาผูกพัน และมีความผูกพันที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการให้สำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. เป็นประโยชน์ต่อผู้นำที่จะได้ร่วมกันกับผู้ใต้บังคับบัญชา ในด้านการแบ่งปันอำนาจและสร้างพลังอำนาจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา (Share Power and Empower) เพราะเป็นที่ยอมรับในเบื้องต้นแล้วว่า การตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมเป็นขั้นตอนสำคัญประการแรกที่จะทำให้เกิดพลังอำนาจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

สัมฤทธิ์ การเพ็ง (2545 : 9 - 10) กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิดและอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย ทำให้การปฏิบัติมีความเป็นไปได้มากกว่าการคิดคนเดียว

2. การมีส่วนร่วมในการบริหารมีผลในทางจิตวิทยาคือทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลง ในขณะที่เดียวกันก็จะเกิดการยอมรับมากขึ้น

3. เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีกว่า สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

4. เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้องมีโอกาสได้ใช้ความสามารถและทักษะในการทำงานร่วมกันเกิดความมีน้ำใจและความจงรักภักดีต่อหน่วยงานมากขึ้น

5. การมีส่วนร่วมจะทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น การตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้นและส่งเสริมให้มีการปรับปรุงงาน ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น

สมยศ นาวิการ (2545 : 22 - 23) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมที่มีต่อองค์การสรุปได้ดังนี้

1. การยอมรับการเปลี่ยนแปลงมีมากกว่า
2. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้บริหารมีความราบรื่นมากขึ้น

3. ความผูกพันของพนักงานต่อองค์การมากขึ้น

4. ความไว้วางใจฝ่ายบริหารมีมากขึ้น

5. การบริหารผู้ใต้บังคับบัญชามีความง่ายมากขึ้น

6. การตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพดีขึ้น

7. การติดต่อสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนดีขึ้น

8. การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ

จันทราณี สงวนนาม (2551: 71) มีความเห็นว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานขององค์การ ซึ่งได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์การ

2. ลดความขัดแย้งในการทำงาน เพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น

3. สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน

4. ช่วยให้ผู้ร่วมงานมีสุขภาพจิตดี ทุกคนมีงานทำ

5. สร้างความเป็นประชาธิปไตยในองค์การ

6. ลดค่าใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรอย่างทะนุถนอม

7. ช่วยให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

8. ช่วยให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ

ดร. สุนทรายุทธ (2551 : 555) ได้สรุปประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่ามี

8 ประการคือ

1. การยอมรับการเปลี่ยนแปลงมีมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง เขาจะยอมรับการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น

2. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้รับบริการตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความราบรื่นมากขึ้น

3. ความผูกพันของพนักงานต่อองค์การเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากพนักงานมีส่วนร่วมกระบวนการขององค์การที่สำคัญ เช่น การตัดสินใจ โดยร่วมคิดร่วมทำมากขึ้น

4. ความไว้วางใจฝ่ายบริหารมีมากขึ้น พนักงานมีส่วนร่วม จะมีความรู้สึกเป็นที่ไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น

5. การบริหารผู้ใต้บังคับบัญชา มีความง่ายขึ้น ถ้าหากว่าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ผูกพันยอมรับการเปลี่ยนแปลง และไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้นการบริหารจะมีความง่าย

6. การตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการตัดสินใจทางการบริหารมาจากบุคคลหลายฝ่ายด้วยกันในการคิดแก้ปัญหา

7. การตัดสินใจโดยอาศัยการสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนดีขึ้น ซึ่งจะช่วยให้องค์การมีสิ่งย้อนกลับจากพนักงานได้เป็นอย่างดี

8. การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยปรับปรุงทีมงานให้ดีขึ้น ซึ่งทีมงานมีความจำเป็นต่อการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนที่เผชิญกับองค์การ ได้ดีขึ้น

รัตนา อยู่หนูช (2552 : 35) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. เป็นการช่วยสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ และสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว เป็นการรวมพลังของบุคคลในกลุ่ม และเป็นการรวมพลังของบุคคลในองค์การทั้งองค์การ

2. ช่วยให้ทราบถึงความต้องการขององค์การทั้งหมด แทนที่จะเป็นการเน้นหรือให้ความสำคัญเฉพาะหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง

3. ช่วยเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานให้สูงขึ้น โดยช่วยลดการลางาน การย้ายงาน การหยุดงาน และความเฉื่อยชาในการปฏิบัติงานให้น้อยลง

4. ช่วยลดความขัดแย้ง และบรรเทาการต่อต้านจากพนักงานระดับต่ำในการปฏิบัติ ให้น้อยลง กระตุ้นเตือนให้คนอุทิศแรงใจให้แก่งานมากขึ้น

5. ช่วยสร้างบรรยากาศชวนใจให้ทำงาน และช่วยทำให้สุขภาพจิตของคนงานดีขึ้น

6. เป็นการช่วยเพิ่มผลผลิตขององค์การให้มีปริมาณสูงและคุณภาพดีขึ้น
 7. เป็นการสร้างสรรค์ประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นซึ่งกันและกันอย่างมั่นคง
 8. เป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน โดยเฉพาะต้นทุนในการผลิตจะมีการใช้ทรัพยากรขององค์การอย่างทะนุถนอม เพราะทำให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่า เขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ

9. เป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของผู้บังคับบัญชา เหตุว่าสมาชิกขององค์การหรือทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานนั้น เกิดความรู้สึกรับผิดชอบด้วยตนเองซึ่งเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาในการควบคุมงานให้น้อยลง และทำให้ผลงานดียิ่งขึ้น

อุมาพร จันทรตรี (2552 : 23) กล่าวว่า ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ที่นักวิชาการต่าง ๆ ได้กล่าวไว้นั้น สามารถส่งผลถึงประสิทธิภาพการทำงาน การบริหารงานก็ง่ายขึ้นฝ่ายบริหารได้รับความไว้วางใจจากบุคลากร เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ มีความกระตือรือร้นที่อยากจะทำงานเกิดความรักความผูกพันกับองค์กร มีสัมพันธภาพที่ดี ยอมรับ การเปลี่ยนแปลงมีการพัฒนาบุคลากรเพิ่มศักยภาพเพื่อสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานในองค์กรมีความคล่องตัวและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า ประโยชน์การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ ช่วยส่งเสริมให้บุคลากรยอมรับ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในองค์การการบริหารจัดการ และการตัดสินใจมีคุณภาพ ขวัญกำลังใจของบุคลากรในองค์กรมีมากขึ้นส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเอง มีความรับผิดชอบต่อการกิจ การยอมรับการเปลี่ยนแปลงความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การตัดสินใจทางการบริหารที่ดีขึ้นและส่งเสริมสนับสนุนการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 9 การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลัก ให้มีการกระจายไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมาตรา 39 กำหนดให้กระทรวง กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงาน บุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 มีสาระสำคัญ และรายละเอียด ในการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา

ตามภารกิจในการบริหาร โรงเรียน 4 ด้าน เกี่ยวกับแนวคิด วัตถุประสงค์ และขอบข่ายภารกิจ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2552 : 2 - 4)

ด้านวิชาการ

1. ความหมาย

ด้านวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญและเป็นงานหลักของโรงเรียน นักวิชาการได้ให้ความสำคัญในการศึกษา และให้ความหมายของด้านวิชาการ ไว้หลายท่าน ดังต่อไปนี้

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2546 : 38) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการว่า คืองานที่เกี่ยวกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการถ่ายทอดความรู้ไปสู่กลุ่มเป้าหมายหรือผู้เรียน การจัดสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา การวัดผลและประเมินผล การประกันคุณภาพ รวมถึงการจัดบรรยากาศเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 2) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการว่า คือการบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

กรวรรณ จันทร์ผา (2549 : 14) ได้สรุปงานวิชาการว่า เป็นการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนหรือปรับปรุงพัฒนาการเรียนรู้อันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

อัจฉพร หิรัญอมรกุล (2552 : 17) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการว่า หมายถึงการจัดประสบการณ์ทุกชนิดภายในโรงเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพให้นักเรียนมีความประพฤติดี มีลักษณะนิสัยที่ดีอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

กำจัด สุขประเสริฐ (2553 : 13) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการว่า เป็นกระบวนการบริหาร ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น ซึ่งส่งผลทั้งทางตรง และทางอ้อมต่อผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อปรับปรุง ส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มาตรฐานได้ตามเจตนารมณ์ของการศึกษาให้มากที่สุด

รัชนิดา นิลมณี (2554 : 61) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการว่า คืองานที่เป็นหัวใจของสถานศึกษาหรือโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยงานย่อยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เช่น หลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร วิธีสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การประกันคุณภาพการศึกษา และงานอื่น ๆ ที่ส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการให้บรรลุผลสำเร็จ

วิภา ทองหง่า (2554 : 15) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการว่า คือกิจกรรมทุกประเภทในโรงเรียน เป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารและทุกฝ่ายต้องให้ความสำคัญ เป็นงานที่เกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด

แก่ผู้เรียน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ ความสามารถของผู้บริหารและคุณภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

สรุปได้ว่า ด้านวิชาการ หมายถึง ภารกิจที่เป็นกิจกรรมหลักในการบริหารสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนตามเจตนารมณ์ของการศึกษา มีขอบเขตของงาน เกี่ยวกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น การจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. แนวคิด

แนวคิดในด้านวิชาการ ถือว่างานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักที่สำคัญในสถานศึกษา มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะปกป้องภัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

3. วัตถุประสงค์

ด้านวิชาการมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น 2) เพื่อให้การบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเอง และรองรับการประเมินจากหน่วยงานภายนอก 3) เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้อันสนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ 4) เพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง

4. ขอบข่าย / ภารกิจ

ด้านวิชาการมีขอบข่ายของงานดังนี้ 1) การให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนา

หลักสูตรสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน ผลการเรียนรู้ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐาน 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) พัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น 14) สนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรอื่น 15) การจัดทำระเบียบ ด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2552 : 1-2)

ด้านงบประมาณ

1. ความหมาย

งานงบประมาณมิได้เป็นงานหลักแต่มีความสำคัญยิ่ง สามารถสนับสนุนงานอื่น ให้ดำเนินไปได้ มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของงบประมาณไว้ ดังนี้

ไพศาล ชัยมงคล ไกรยุทธ วีรคานันท์ และณรงค์ สักพันโรจน์ (2547 : 26) ได้ให้ความหมายของคำว่างบประมาณว่า คือเอกสารอย่างหนึ่งประกอบด้วยข้อความและตัวเลขซึ่งเสนอ ขอรายจ่าย เพื่อรายงานและวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ข้อความจะพรรณนาถึงรายการค่าใช้จ่าย (เช่น เงินเดือน ครุภัณฑ์ ค่าใช้จ่าย เป็นต้น) หรือวัตถุประสงค์ (เช่น เศรษฐกิจ การศึกษา การป้องกัน ประเทศ เป็นต้น) และมีตัวเลขแนบอยู่ทุกรายการหรือทุกวัตถุประสงค์

เชษฐา ชาญพานิชย์ (2548 : 12) ได้ให้ความหมายของงบประมาณว่า หมายถึง แผนการใช้จ่ายเงินตามโครงการ กิจกรรม ภายในระยะเวลาใด เป็นเวลาหนึ่งที่กำหนด

เบ็ญจา พุทธิสา (2549 : 32) ได้ให้ความหมายของงบประมาณว่า งบประมาณ (Budget) หมายถึง ทุนในการดำเนินงาน การจัดงบประมาณ (Budgeting) จึงเป็นกระบวนการ จัดหาแบ่งสรรทุนในการดำเนินงาน เพื่อให้งานขององค์กรบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

จันทร์ษา ชัยวัฒน์ธีรกร (2551 : 32) ได้ให้ความหมายของงบประมาณว่า เป็นการ จัดระบบการเงินขององค์กรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้าน งบประมาณ การบริหารงบประมาณควบคุมกับระบบการเงินและบัญชี ระบบตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพ มีการกำหนดความรับผิดชอบในการลงบัญชี มีการแยกความ รับผิดชอบในการอนุมัติสั่งจ่าย การเบิกจ่ายและรายการทางการเงิน มีการแยกหน้าที่ด้านบัญชี การคลัง และการตรวจสอบ มีมาตรฐานในการควบคุมงบประมาณ มีการดำเนินงานด้านระบบ บัญชีรวมทั้งมีระบบการอนุมัติตรวจสอบและการบันทึกเพื่อใช้จ่ายงบประมาณ

นโรดม นรินทร์รัมย์ (2552 : 35) ได้ให้ความหมายของงบประมาณว่า หมายถึง การปฏิบัติงานด้านการเงิน ด้านการบัญชี และด้านวัสดุและสินทรัพย์ มุ่งเน้นความเป็นอิสระ

ในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ชีดหลักความเท่าเทียมกันเพียงพอ ต่อความต้องการ คุ่มค่า คำนึงถึงความประหยัดเหมาะกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศ บริหาร จัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดียิ่งขึ้นต่อผู้เรียน

สรุปได้ว่า ด้านงบประมาณ หมายถึง การจัดระบบด้านการเงิน การใช้จ่าย งบประมาณของสถานศึกษา การออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการ บริหารการเงินและการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา และการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดการบัญชี เน้นความเป็นอิสระและคล่องตัว ชีดหลักความคุ่มค่า ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. แนวคิด

แนวคิดในงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ชีดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงาน งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากสินทรัพย์ของสถานศึกษารวมทั้ง จัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้น ต่อผู้เรียน

3. วัตถุประสงค์

ด้านงบประมาณมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณ มีความเป็นอิสระ คล่องตัว ถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ 2) เพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์เป็นไปตาม ข้อตกลงการให้บริการ 3) เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้้อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ

4. ขอบข่าย / การกิจ

ด้านงบประมาณมีขอบข่ายการกิจ ดังนี้ 1) การจัดทำแผนและขอตั้งงบประมาณ เสนอหน่วยงานต้นสังกัด 2) การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน 3) การอนุมัติใช้จ่ายงบประมาณ ที่ได้รับจัดสรร 4) การขอโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณ 5) รายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ 6) การตรวจสอบ ติดตาม รายงานการใช้งบประมาณ 7) การตรวจสอบ ติดตาม รายงานการใช้ ผลผลิต 8) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 9) การปฏิบัติงานอื่นเกี่ยวกับกองทุน เพื่อการศึกษา 10) การบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษา 11) การวางแผนพัสดุ 12) การกำหนด รูปแบบครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้างเสนอหน่วยงานต้นสังกัด 13) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อจัดหาพัสดุ 14) การจัดหาพัสดุ 15) การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ 16) การจัดหา ผลประโยชน์จากทรัพย์สิน 17) การเบิกเงินจากคลัง 18) การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน

- 19) การนำเงินส่งคลัง 20) การทำบัญชีการเงิน 21) การรายงานการเงินและงบการเงิน และ
22) การจัดทำ/จัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียนและรายงาน (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2552 : 2)

ด้านการบริหารงานบุคคล

1. ความหมาย

มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญมากที่สุดในการบริหารจัดการไม่ว่าในองค์กรใดก็ตาม การบริหารงานบุคคลจึงมีความสำคัญยิ่งต่อการดำเนินกิจกรรมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะในส่วนราชการที่เป็นสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เนื่องจากผลการทำงานของบุคคลเหล่านี้มีส่วนสำคัญในการพัฒนาชาติ มีนักวิชาการหลายท่านที่ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ผู้ที่วิจัยขอเสนอไว้ดังนี้

หวน พิณรุพันธ์ (2549 : 11) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานบุคคลว่า เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับบุคคลเริ่มตั้งแต่การสรรหามอบคนมาทำงานหรือมาเป็นครู การจัดบุคคลเข้าทำงาน การบำรุงรักษาและการสร้างเสริมกำลังใจในการทำงาน การพัฒนาบุคคล และการจัดบุคคลให้พ้นจากงาน เป็นต้น

สักรินทร์ อยู่ผ่อง (2553 : 32) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานบุคคลว่า เป็นการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพื่อใช้คนให้เหมาะสมกับงานตามวัตถุประสงค์และความต้องการของหน่วยงานเป็นภารกิจของผู้บริหารทุกคนที่มุ่งปฏิบัติในกิจกรรมที่เกี่ยวกับบุคลากร เพื่อให้ปัจจัยด้านบุคคลขององค์การเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ตลอดเวลา ซึ่งจะส่งผลสำเร็จต่อเป้าหมายของหน่วยงาน

สนั่น จู๋โต (2553 : 3) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานบุคคลว่า เป็นการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ขององค์กร พร้อมทั้งสอดคล้องกับการจัดการสมัยใหม่ ปรับเข้าสู่การบริหารทุนมนุษย์ โดยมุ่งเน้นระบบคุณธรรม โปร่งใส มีหลักฐานตรวจสอบได้ ใช้ระบบผลงานเป็นตัวชี้วัดในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ดวงดาว จิตโส (2554 : 36) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานบุคคลว่า หมายถึงกระบวนการที่ผู้บริหารใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถตามศักยภาพ มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และมีความพร้อมในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

เรย์มอนด์ และคณะ (Raymond et al. 2006 : 5) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานบุคคลว่า หมายถึง นโยบาย วิธีปฏิบัติงาน และระบบ ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ทักษะ และผลการปฏิบัติงานของพนักงาน

สรุปได้ว่า ด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกข้าราชการครูในการบรรจุแต่งตั้ง การย้ายข้าราชการครู เพื่อมาปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด

2. แนวคิด

แนวคิดในการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อีสาระภายใต้ระเบียบกฎหมายเป็นไปตาม หลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. วัตถุประสงค์

ด้านการบริหารงานบุคคลมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อให้การดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคล ถูกต้อง สะดวก รวดเร็ว เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล 2) เพื่อส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถและมีจิตสำนึกในการปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ 3) เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานตามศักยภาพ โดยยึดมั่นในระเบียบวินัย จรรยาบรรณ อย่างมีมาตรฐาน และ 4) เพื่อให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงาน ได้มาตรฐานวิชาชีพครู ได้รับ ยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. ขอบข่าย/ภารกิจ

ด้านการบริหารงานบุคคลมีขอบข่ายภารกิจ ดังนี้ 1) การวางแผนอัตรากำลัง 2) การจัดสรรอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง 4) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายครูและบุคลากรทางการศึกษา 5) การเลื่อนขั้นเงินเดือน 6) การลาทุกประเภท 7) การประเมินผลการปฏิบัติงาน 8) วินัยและการลงโทษ 9) การสั่งพักและออกจากราชการไว้ก่อน 10) รายงานทางวินัยและการลงโทษ 11) การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ 12) การออกจากราชการ 13) จัดระบบและจัดทำทะเบียนประวัติ 14) การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ 15) การประเมินวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา 16) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ 17) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณ

18) การส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรมครูและบุคลากรทางการศึกษา 19) การขอรับใบอนุญาตและ
20) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมาย
นั้น ๆ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2552 : 2 - 3)

ด้านการบริหารทั่วไป

1. ความหมาย

การบริหารงานทั่วไป เป็นงานที่ไม่ใช่ภารกิจหน้าที่หลัก แต่มีความสำคัญต่อการ
ดำเนินงานของโรงเรียนในการให้บริการแก่หน่วยงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้สามารถดำเนินไป
ตามจุดหมายที่ต้องการ หรือที่วางไว้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. 2546 : 24)

นภาพร ะมะมัน (2548 : 14) ได้ให้ความหมายของการบริหารทั่วไปว่า เป็นงานที่
เกี่ยวข้องกับการจัดระบบองค์กร โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและ
การอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาการศึกษาให้ใช้
นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้การบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา
ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบ
ที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การ
จัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

นโรดม นรินทร์รัมย์ (2552 : 48) ได้ให้ความหมายของการบริหารทั่วไปว่า หมายถึง
งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร เป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยประสานส่งเสริม
สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้การบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน
คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่าง
เหมาะสม ส่งเสริมให้การบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารที่มุ่งเน้น
ผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักโดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจน
การมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผล

ประวีณา พรหมพันธ์ (2554 : 6) ได้ให้ความหมายของการบริหารทั่วไปว่า หมายถึง
การบริหารงานที่เป็นงานต่าง ๆ ที่ไม่ใช่ภารกิจหลักของสถานศึกษาจะต้องบริหารให้มี
ประสิทธิภาพและใช้ระบบข้อมูลที่ทันสมัย และสามารถดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ หรือ
ที่วางไว้

สรุปได้ว่า ด้านการบริหารทั่วไป หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำนโยบาย
แผนพัฒนาการศึกษา ส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชน สร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ
ในชุมชนและท้องถิ่น พัฒนาคุณภาพการศึกษาและกิจการของสถานศึกษา ระดมทรัพยากร

เพื่อการศึกษา ปกครอง ดูแล บำรุง รักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับกฎหมาย ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษา ตามที่ กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ

2. แนวคิด

แนวคิดในการบริหารทั่วไปเป็นการงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการ บริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมี บทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการ ให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้น ผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจน การมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ

3. วัตถุประสงค์

ด้านการบริหารทั่วไปมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อให้การบริการ สนับสนุน ส่งเสริม ประสานงานและอำนวยความสะดวก ให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล 2) เพื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของ สถานศึกษาต่อสาธารณชน ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เลื่อมใสศรัทธาและให้การ จัดการศึกษา

4. ขอบข่าย / ภารกิจ

ด้านการบริหารทั่วไปมีขอบข่ายภารกิจ ดังนี้ 1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูล และสารสนเทศ 2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา 3) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา 4) การวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน 5) การจัดระบบการบริหารและ พัฒนาองค์กร 6) การพัฒนามาตรฐานและการปฏิบัติงาน 7) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 8) งานธุรการ 9) การดูแลสถานที่และสภาพแวดล้อม 10) การจัดทำสำมะโนนักเรียน 11) การรับนักเรียน 12) การจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา 13) การจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย 14) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 15) การทัศนศึกษา 16) งานกิจการนักเรียน 17) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา 18) การจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน 19) การประสานงานกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น 20) การรายงาน ผลการปฏิบัติงาน 21) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน และ 22) การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การลงโทษนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2552 : 3 - 4)

การบริหารงานในสถานศึกษาเป็นเรื่องของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา มิใช่เป็นเรื่องของผู้บริหารหรือคนใดคนหนึ่ง กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง และมิใช่เป็นการดำเนินงานแบบต่างคนต่างทำ แต่เป็นเรื่องที่ทุกคนจะต้องทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องและมีความเชื่อมโยงระหว่างงานในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคลและงานบริหารทั่วไป เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐานด้านการศึกษาว จะต้องร่วมกันกำหนดเป้าหมาย วางแผนการทำงาน ออกแบบการประเมินตนเอง เพื่อพัฒนาการด้านการศึกษา ถึงแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงตัวผู้บริหารหรือบุคลากรบางคน ก็ยังสามารถดำเนินการต่อไปได้ เพราะทีมงานยังอยู่

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษาในสถานศึกษา ต้องบริหารตามภารกิจทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป เป็นงานที่ต้องกระทำให้สอดคล้องกันจะแยกงานใดออกไปมิได้ การจะดำเนินงานให้ครอบคลุม และประสบความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาของชาตินั้นเป็นไปได้ยาก ในการบริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการบริหารแบบมีส่วนร่วมจากชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเฉพาะจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นตัวแทนของชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เข้ามาร่วมบริหาร

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความเป็นมาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นคณะบุคคลซึ่งมีความสำคัญที่จะทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมกิจการของสถานศึกษา ในฐานะที่เป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543ข : 5 - 9) ได้สรุปความเป็นมา ลักษณะ บทบาทหน้าที่ และภารกิจของคณะกรรมการสถานศึกษาในอดีต จนถึง พ.ศ. 2428 ศูนย์กลางการศึกษาอยู่ในชุมชน มีวัด บ้าน ร่วมจัดการศึกษา ไม่มีกฎเกณฑ์ระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจน แต่เป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนนั้น ๆ

พ.ศ. 2428 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาที่มีระบบระเบียบปฏิบัติที่แน่นอนมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2452 ได้แต่งตั้งคณะกรรมการตำบลประกอบด้วย กรรมการ 3 คน คือ กำนัน หรือหัวหน้าตำบล 1 คน มีหน้าที่จัดตั้งโรงเรียน ทำนุบำรุงหาเด็กเข้าเรียน หาครูมาสอนในโรงเรียน เรียกโรงเรียนที่ตั้งขึ้นมานี้ว่า โรงเรียนประชาบาล ซึ่งดำรงอยู่ได้โดยอาศัยทุนทรัพย์ของประชาชน

พ.ศ. 2524 มีการประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2525 โดยมีสาระสำคัญที่กำหนดแนวทางการสรรหา จำนวน คุณสมบัติ วาระ และการพ้นตำแหน่ง รวมทั้งได้กำหนดบทบาทหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน

พ.ศ. 2539 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 เนื่องด้วยมีข้อมูลจากผลการวิจัยยืนยันว่าการดำเนินการของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา ยังไม่เกิดผลสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งความพร้อมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาในโรงเรียน ความพึงพอใจในผลงานของตนเอง การให้คำปรึกษาแนะนำแก่โรงเรียน การกำหนดแนวทางการพัฒนา ประกอบกับมีกระแสความต้องการให้คณะกรรมการประจำโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมากขึ้น

พ.ศ. 2540 มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539 เพื่อให้เกิดการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จึงได้จัดประชุมทางไกล เรื่องบทบาทคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาตามรัฐธรรมนูญ ถือเป็นการจัดประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนและประธานคณะกรรมการโรงเรียนพร้อมกันทั้งประเทศ โดยการถ่ายทอดสดผ่านทางสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 และวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย พร้อมกันทั่วประเทศ เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2541

พ.ศ. 2542 ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เน้นหลักการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน การกระจายอำนาจในการจัดการศึกษารวมทั้งการพัฒนาองค์กร ชุมชนให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเอง และสามารถจัดการศึกษารวมทั้งการพัฒนาองค์กรชุมชนให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเอง และสามารถจัดการศึกษาในชุมชนได้

พ.ศ. 2543 กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคคลในชุมชนหลายฝ่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาของชุมชน และเป็นระเบียบคณะกรรมการสถานศึกษาฉบับแรก ที่กำหนดให้ผู้หญิงสามารถเข้ามามีบทบาทในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ทำให้ผู้หญิงมีโอกาสมากขึ้นในการทำงานเพื่อชุมชนและโรงเรียน และยังทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทมากขึ้นในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น เมื่อมีการ

ปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของรัฐ ได้แก้ไขปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตลอดจนเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ที่โลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ดังใน มาตรา 34 กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบายแผนพัฒนามาตรฐานและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระ การดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 9 - 62)

พ.ศ. 2546 มีการออกพระราชบัญญัติระเบียบบริหารกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่น และผู้ทรงคุณวุฒิ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามกำหนดในกฎกระทรวง (พระราชบัญญัติระเบียบบริหารกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546. 2546 : 38)

ความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นองค์กรคณะบุคคลที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเองได้ตามกรอบที่กฎหมายกำหนด ดังนั้นความหลากหลายของบุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ จึงเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ดังนี้

ผู้แทนผู้ปกครอง เป็นผู้สะท้อนปัญหาและความต้องการด้านคุณภาพทางการศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนทั้งในส่วนของภาคทวิงและสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น และร่วมมือกับครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้แทนครู เป็นผู้ที่มีความชำนาญในสายวิชาชีพครุมีความสำคัญต่อการนำเสนอข้อมูลด้านกระบวนการเรียนรู้ ปัญหา และความต้องการการสนับสนุนช่วยเหลือ รวมทั้งรายงานงานผลการจัดการศึกษา

ผู้แทนองค์กรชุมชน เป็นผู้สะท้อนสภาพของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นสมาชิกส่วนหนึ่งของชุมชน และให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาทั้งในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้

ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้สะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการที่ครอบคลุมทั้งเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษา และมีความสำคัญต่อสถานศึกษาอย่างยิ่งในเรื่องการขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณ ทรัพยากรทางการจัดการศึกษา และเชื่อมโยงแผนพัฒนาการศึกษา กับแผนพัฒนาท้องถิ่น

ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา เป็นผู้ที่สะท้อนภาพของความรัก ความศรัทธา ความภาคภูมิใจต่อสถาบันการศึกษาที่ตนได้รับการศึกษา ช่วยจรรโลงคุณค่าของสถาบันไปสู่ศิษย์รุ่นหลัง ให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาเช่นกัน

ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ เป็นผู้นำเสนอและเติมเต็มข้อมูลด้านคุณธรรม จริยธรรมตามหลักธรรมของศาสนาซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีของสังคม

ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ที่จะช่วยเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้ครอบคลุมในทุก ๆ ด้านอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งและมีการพัฒนาที่ยั่งยืน

ผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะกรรมการและเลขานุการซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของสถานศึกษา เป็นบุคคลสำคัญที่จะสะท้อนภาพของการบริหารจัดการ ผู้ช่วยเหลือให้คำปรึกษา สร้างแรงจูงใจ กระตุ้นการทำงาน ทบทวนรายงาน สะท้อนความคิด เปิดโอกาสให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มได้แสดงบทบาทอย่างเต็มที่ จัดเตรียมการประชุม บันทึกการประชุม รายงานผลการประชุม และสนับสนุนด้านอุปกรณ์ ห้องประชุม วัสดุใช้สอย ฯลฯ รวมทั้งการพิจารณานำมติ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากที่ประชุมไปสู่การปฏิบัติ

ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นองค์คณะบุคคลในการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม จึงต้องอาศัยผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาหลากหลาย และเข้าใจการศึกษา มีความมุ่งมั่น มีเวลาที่จะอุทิศแรงกายแรงใจพัฒนาสถานศึกษาของชุมชนให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานตามที่ชุมชน สังคม และประเทศชาติต้องการ ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชน สังคมเข้มแข็ง และประเทศชาติก้าวหน้า (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 : 10 - 11)

จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยมีความต้องการปฏิรูปการศึกษาอย่างคั่งเนื่อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด แนวทางหนึ่งในการปฏิรูปคือการพยายามให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาด้วยตนเอง ให้มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ รับผิดชอบต่อผลสำเร็จหรือความล้มเหลว มีอิสระและความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น นำไปสู่การประกาศกฎกระทรวง กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ซึ่งสรุปมาเป็นประเด็นที่สำคัญ ดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษา. 2546 : 13 - 17)

องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กำหนดให้สถานศึกษาขนาดเล็กที่มีนักเรียนไม่เกินสามร้อยคนให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวนเก้าคน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ที่มีนักเรียนเกินกว่าสามร้อยคนขึ้นไปให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวนสิบห้าคน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง จำนวนหนึ่งคน กรรมการที่เป็นผู้แทนครู จำนวนหนึ่งคน กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวนหนึ่งคน กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนหนึ่งคน กรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า จำนวนหนึ่งคน กรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ จำนวนหนึ่งรูปหรือหนึ่งคนสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และจำนวนสองรูปหรือสองคนสำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนหนึ่งคนสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กและจำนวนหกคนสำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

คุณสมบัติทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คุณสมบัติทั่วไปของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละประเภทมีความแตกต่างกัน ดังนี้ ตำแหน่งประธานกรรมการ ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ไม่เป็นคู่สัญญา กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานั้น ตำแหน่งกรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง ต้องเป็นผู้ปกครองตามทะเบียนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น และไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษา ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น ตำแหน่งกรรมการที่เป็นผู้แทนครู ต้องเป็นครู ตำแหน่งกรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน ต้องไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษา ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น ตำแหน่งกรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า ต้องเป็นผู้ที่เคยศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษานั้น และไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษา ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น ตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องไม่เป็นกรรมการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเกินกว่าสามแห่งขึ้นไปในเวลาเดียวกัน และไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษาที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น

วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง

วาระการดำรงตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

การพ้นจากตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ประธานกรรมการและกรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ ตาย ลาออก คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ ทำให้เสื่อมเสียต่อสถานศึกษาหรือหย่อนความสามารถ ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่งสำหรับกรรมการประเภทนั้น พ้นจากการเป็นพระภิกษุสงฆ์เฉพาะกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนที่เป็นพระภิกษุสงฆ์

ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระให้ดำเนินการสรรหา เลือก และแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการแทนภายในเก้าสิบวัน เว้นแต่วาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน จะไม่ดำเนินการก็ได้ ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน ในกรณีที่ประธานกรรมการและกรรมการจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้ดำเนินการสรรหากรรมการใหม่ภายในเก้าสิบวันก่อนวันครบวาระ และให้ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการและกรรมการซึ่งแต่งตั้งใหม่เข้ามารับหน้าที่

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 รวมทั้งอำนาจหน้าที่การบริหารงานบุคคลที่เกิดขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบการ

บริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สรุปอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานใน 4 ด้าน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 : 10 - 16)

1. ด้านวิชาการ ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรของ
สถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน
ชุมชน และท้องถิ่น ให้ข้อเสนอแนะ และส่งเสริม สนับสนุนในการจัดบรรยากาศ
สภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ
การจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รับทราบ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบและการ
ดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ด้านงบประมาณ ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้ง และการใช้จ่าย
งบประมาณของสถานศึกษา ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ
และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงินและการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษาหรือ
ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

3. ด้านการบริหารงานบุคคล
ปฏิบัติตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
กำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. ด้านการบริหารทั่วไป ให้ความเห็น เสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการจัดทำ
นโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนของ
กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารวมทั้งความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น
รับทราบ ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาและกิจการของ
สถานศึกษา ให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบาย และแผนของ
กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
เมื่อสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบายและแผนของ
กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และรายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ประสาน ส่งเสริมสนับสนุนเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
รวมทั้งปกครอง ดูแล บำรุง รักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา
ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษา
ในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ แนวปฏิบัติ ฯลฯ ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของ
สถานศึกษา ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ และให้
คำปรึกษาในการส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชนและสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในชุมชน

และท้องถิ่น ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษา ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในกรณีที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นว่าการดำเนินงานของสถานศึกษา ไม่สอดคล้องหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หลักเกณฑ์ นโยบาย ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอความเห็นดังกล่าวให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รับทราบเพื่อพิจารณาสั่งการให้สถานศึกษาปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ฯลฯ ต่อไป

จากที่กล่าวมาจึงเห็นได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นองค์คณะบุคคล เป็นตัวแทนจากหลายฝ่ายในชุมชน นั้น ๆ ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กร ชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทน องค์กรศาสนาในพื้นที่ ในโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนเก้าคน และสิบห้าคนในโรงเรียนขนาดใหญ่ เป็นผลจากการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา ตามกลยุทธ์ที่ส่งเสริมให้โรงเรียนการบริหาร โดย ใช้โรงเรียนเป็นฐาน ภายใต้อัตนการบริหารแบบมีส่วนร่วม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำงานร่วมกับสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการศึกษาด้วย ตนเองได้ตามกรอบที่กฎหมายกำหนด ซึ่งบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องทำหน้าที่แทนชุมชน และผู้ปกครองนักเรียนทุกคน จึงต้องคำนึงถึงการจัดการศึกษาที่จะเกิด ประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ซึ่งเป็นลูกหลานของชุมชน ขณะเดียวกันก็ต้องทำงานร่วมกับผู้บริหาร สถานศึกษาและคณะครู โดยตระหนักถึงความเป็นเจ้าของร่วมกัน จึงอาศัยกระบวนการทำงานที่ เน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม และความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนของการจัด การศึกษา พร้อมกับยึดหลักการของการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคม ด้วยการปฏิบัติตาม กฎหมายยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เปิดโอกาสให้ประชาชน มีส่วนร่วม ตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบร่วมกัน และคำนึงถึงความ คุ่มค่าในการลงทุนด้านการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วรพันธุ์ พลเดช (2550 : 66) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านวิชาการ ควรมีการปรับปรุงหลักสูตร

สถานศึกษาให้นักเรียน อ่านคล่อง เขียนคล่อง ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดหาอุปกรณ์และเทคโนโลยีเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่ทันสมัยให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ด้านการบริหารงบประมาณ ควรมีการระดมทรัพยากรจากส่วนต่าง ๆ ให้มากขึ้น ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ด้านงานบุคลากร ควรสร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร และการจัดสรรบุคลากร ให้ตรงกับความต้องการ และปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนงานอื่น ๆ เพิ่มเติมด้านการบริหารทั่วไป ควรส่งเสริม และสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลาย และส่งเสริมอำนวยความสะดวกในการบริหารจัดการที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติงานที่โปร่งใสและตรวจสอบได้

หนูอาจ สมสมัย (2550 : 76 - 79) การศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี 1 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

จาร์ส เชื้อสาย (2552 : 83) ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อศึกษาในรายองค์ประกอบ พบว่ามีส่วนร่วมด้านการเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไปมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการให้ความเห็นชอบในการจัดทำหลักสูตร และที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ ด้านการแต่งตั้งที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการตามระเบียบตามที่ได้เห็นสมควร ปัญหาที่พบคือ สถานศึกษาส่วนมากขาดแคลนบุคลากร ส่งผลให้ไม่พร้อมในการปฏิบัติตามนโยบาย มีนโยบายที่ไม่ชัดเจน ขาดการประชาสัมพันธ์และงบประมาณสนับสนุน ทั้งนี้ คณะกรรมการสถานศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ ไม่มีเวลาร่วมกิจกรรมสถานศึกษา อันเนื่องมาจากการกิจมาก ในด้านการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาบางแห่งไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ ส่วนข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาคือ ควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ส่งเสริมและให้ความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการระบุบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแผนให้ชัดเจน ทั้งนี้ควรมีการกำหนดนัดหมายประชุมให้มากขึ้นและควรมีค่าตอบแทนให้คณะกรรมการทุกครั้งที่มาปฏิบัติงานหรือร่วมประชุม

จำลอง รัตนโกเศศ (2552 : 112 - 117) ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ด้านที่มีส่วนร่วมมาก 3 อันดับแรก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และพบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ปัญหาการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศมีปัญหามากที่สุด รองลงมาคือด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาตามลำดับ โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาในการมีส่วนร่วมมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

ทองม้วน ศรีเจริญ (2552 : 66 - 73) ศึกษาปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเสถียร จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือ ด้านวิชาการ รองลงมาคือด้านบริหารทั่วไป ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความต้องการ การมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก จากปัญหาที่พบ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาว่า โรงเรียนยังไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการร่วมวางแผนพัฒนางานวิชาการเท่าที่ควร และต้องการให้มีกิจกรรมให้ทุกฝ่ายมีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

นโรดม นรินทร์รัมย์ (2552 : 93 - 98) ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเครือข่ายที่ 11 คม-เทพรักษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร ทั้ง 4 ด้านในระดับมาก ได้แก่ ด้านบริหารวิชาการ บริหารงบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป โดยผู้แทนผู้ปกครอง ประธาน ผู้แทนศิษย์เก่า ต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก และพบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาในระดับปานกลาง

วิกุล พรหมโสภา (2553 : 83) ศึกษาการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า การมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการด้านการบริหารการศึกษาทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามบทบาท

หน้าที่ของคณะกรรมการ จำแนกตามระดับช่วงชั้นการจัดการเรียนการสอน และขนาดของ โรงเรียน ตามภาระงาน 4 ด้าน โดยรวมไม่แตกต่างกันและประการสุดท้าย คณะกรรมการให้ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะว่า ควรส่งเสริมการเรียนการสอนด้านวิชาชีพในโรงเรียน ควรจัดประชุมอบรม หรือสัมมนาคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ ควรให้คณะกรรมการ สถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนงบประมาณ และควรส่งเสริมและสร้างความสัมพันธ์กับ ชุมชน ในโอกาสต่าง ๆ

ดิเรก อนันต์ (2555 : 78) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ใน ระดับมาก และเมื่อแยกออกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารทั่วไปมากที่สุด รองลงมาคือ ด้าน การบริหารบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านวิชาการตามลำดับ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรู้จักบทบาทสิทธิและ หน้าที่ของตนเองตามรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ การมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยถือหลักการบริหารการศึกษา เพื่อให้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่งเสริมสนับสนุนในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รับทราบ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบ และการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี สถานภาพ และขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ไม่แตกต่างกัน

ดำรงค์ อภัยจิตต์ (2556 : 61 - 65) ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ปัจจุบันแต่ละสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงระเบียบ กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา รายด้าน ได้แก่ ด้าน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและ เทียบโอนการเรียน และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบว่าอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบการมี ส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประเภท ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน

โดยรวมไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้คณะกรรมการยังเสนอแนะเห็นควรให้โรงเรียนเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ โดยการประชุมวางแผนงานด้านต่าง ๆ ด้วย

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศสามารถสรุปได้ว่า การเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบัญญัติอย่างชัดเจนจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ส่งผลให้ประกาศกฎกระทรวง กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารบุคคล และบริหารทั่วไป ซึ่งเป็นขอบข่ายภารกิจทั้งหมดของสถานศึกษา แต่ก็ยังขาดการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง กรรมการส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่ในวงการการศึกษา และมีระดับการศึกษาต่ำกว่าบุคลากรในโรงเรียนจึงทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคนที่ยังกระทำ นอกจากนี้ยังไม่มีเวลาร่วมกิจกรรมอื่นเนื่องภารกิจมาก ด้านการสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ ทำให้ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาที่ไม่สามารถสนองต่อเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษา ผลสุดท้ายคือผู้เรียนเป็นบุคคลที่ไม่มีประสิทธิภาพ และไม่เกิดประสิทธิผล ดังนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรสร้างความตระหนัก สร้างองค์ความรู้ เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

งานวิจัยต่างประเทศ

ไรด์เอาท์ (Rideout, 1997 : 3348 - A) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management : SBM) ในนิวฟันแลนด์และลาบราเดอร์ โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการศึกษาเข้ามามีบทบาทร่วมในการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ส่วนมากดำเนินการโดยคั้งสภาโรงเรียน การจัดทำข้อมูลใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน ครู อาจารย์ ครูใหญ่และศึกษานิเทศก์ ในด้านงบประมาณ หลักสูตร บุคลากร สภาโรงเรียนและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน พบว่าผู้ปกครองไม่เคยเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเลย ส่วนครู อาจารย์มีบทบาทร่วมในการจัดการศึกษาเพียงเล็กน้อยและมีขอบเขตจำกัด ส่วนผู้บริหารมีส่วนร่วมมากที่สุดทั้งผู้ปกครองและครู อาจารย์มีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบและร่วมมือในการดำเนินการจัดการศึกษาและต้องการให้สภาโรงเรียนทำหน้าที่ให้คำปรึกษาในการดำเนินงานดังกล่าว ไม่ต้องการให้เกิดปฏิรูปการศึกษาอย่างรุนแรงแต่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงแนวดำเนินงาน โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น ตลอดจนต้องการให้มีการกระจายอำนาจ

ในการส่งงบประมาณมายังโรงเรียนโดยตรง มีอำนาจในการบริหารจัดการบุคลากรโดยตรง ตลอดจนการปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่นได้

เจนลิงค์ (Jenlink. 2000 : 376 - A) ศึกษาความคิดเห็นของบุคคลสำคัญที่มีความรู้ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในแอฟริกาและสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้นำของชุมชนที่อยู่ในเขตบริการของสถานศึกษามิมีบทบาทสูงในการที่จะเข้ามาร่วมวางแผน กำหนดนโยบาย เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการความร่วมมือเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การกำหนดมาตรฐานให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของการจัดการศึกษา ผู้นำชุมชนต้องทำเป็นแบบอย่างและทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมองเห็นความสำคัญของการศึกษา

เดลานีย์ (Delaney. 2000 : 4292 - A) ศึกษาความร่วมมือของผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับท้องถิ่นภายในระบบของโรงเรียนแห่งรัฐ โดยเน้นการศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีบทบาทในฐานะตัวแทนที่อยู่ในคณะกรรมการ โรงเรียนที่เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนความพึงพอใจไม่พอใจต่อช่องทางในการสื่อสาร พบว่า ความแตกต่างของการมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับบทบาทในการตัดสินใจของผู้ปกครองกับการมีวิสัยทัศน์ของนักศึกษามีผลทำให้เกิดความตึงเครียดระหว่างกลุ่มทั้งสองได้ ช่องทางสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองที่เหมาะสมจะต้องเกี่ยวข้องกับเด็กหรือสถานการณ์ที่ไม่ก่อให้เกิดการโต้แย้งระหว่างกันได้ เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารแบบสองทางอย่างเปิดเผยและต่อเนื่องจะเพิ่มให้ผู้ปกครองมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นและลดการเพิกเฉยลงได้ การไม่ส่งเสริมให้มีการร่วมมืออย่างใกล้ชิดและเปิดเผยจะนำไปสู่การโต้แย้งและประท้วงเกิดขึ้นได้ เสียงเรียกร้องจากนักธุรกิจมีอาชีพมีบทบาทมากกว่าเสียงเรียกร้องจากบุคคลในกลุ่มอื่น ๆ ในการทำให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

เมสเทนฮาวเซอร์ (Mestenhauser. 2000 : 320 - A) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในอนาคดของการจัดการศึกษาผู้ใหญ่และการจัดการศึกษาในประเทศบราซิล และพบว่าสิ่งที่มีความจำเป็นและส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพ เรียงลำดับความสำคัญได้แก่ 1) การจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน 2) การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู 3) การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน และ 4) การต้องการด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนต่อชุมชน

แมทธิ และคณะ (Mathie et al. 2007 : 79 - 85) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเสียต่อการจัดการศึกษาที่เน้น

ประสบการณ์ขั้นพื้นฐาน 2 ประการ ได้แก่ การประเมินจากการมีส่วนร่วมและการศึกษารายกรณี ซึ่งชี้ให้เห็นว่า พฤติกรรมจะมีการแสดงออกมาเมื่อมีการประเมินบางครั้งจะแสดงออกน้อยกว่า ความต้องการอันแท้จริงของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ต่อการจัดการศึกษามีความหลากหลายในการ ประเมินที่แตกต่างกันออกไป ข้อจำกัดที่หลากหลายจะไม่มีผลกระทบต่อหลักประชาธิปไตย

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศ สามารถสรุปได้ว่า ไม่ว่าจะประเทศใดก็ตาม ก็มีความ ต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในด้านการให้ความช่วยเหลือ การส่งเสริม สนับสนุน บริหารจัดการ ประเมินผล และแก้ไขปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การจัดการศึกษาในสถานศึกษา เป็นไปอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร การศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผู้วิจัย ดำเนินการตามหัวข้อที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1,863 คน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 193 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตาม ตารางของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1990 : 607 - 610 ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 148 - 149) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 320 คน แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มีรายละเอียดในการสุ่มดังนี้

2.1 ทำการสุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ซึ่งมีจำนวน 193 โรงเรียน มาจำนวน 1 ใน 4 จะได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนจำนวน 48 โรงเรียน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก

2.2 จากสถานศึกษาที่สุ่มมาได้ในข้อ 1 ทำการสุ่มคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน มาจำนวน 320 คน โดยสุ่มให้กระจายไปตามคณะกรรมการสถานศึกษากลุ่มต่าง ๆ ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check – list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมาก

3 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อย

1 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open - ended From) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยดำเนินการ ดังนี้

2.1 การสร้างแบบสอบถาม

2.1.1 ศึกษาเอกสาร บทความและงานวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับทฤษฎีแนวคิดและหลักการ การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1.2 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อสอบถามถึงการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

2.1.3 นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม

2.1.4 นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อให้ได้
ข้อคำถามที่ครอบคลุม ครบประเด็นแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.1.5 นำเสนอร่างแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง
เชิงเนื้อหาและโครงสร้าง โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence)
ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.1.5.1 นายจันทน์ วงศ์อำปา ศษ.ม. การบริหารการศึกษา ผู้อำนวยการ
โรงเรียนบ้านคอนชาติ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.1.5.2 นายวรกาล อามาตย์ ศษ.ม. การบริหารการศึกษา ผู้อำนวยการ
โรงเรียนบ้านแฝก วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

2.1.5.3 นายอภิยุทธ ศรีประภา กศ.ม. จิตวิทยาการศึกษา ผู้อำนวยการ
โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.1.6 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบและแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ
มาวิเคราะห์ค่า IOC ผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

2.1.7 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จำนวน 30 คน โรงเรียนบ้าน
กระสังสามัคคี และ โรงเรียนวัดบ้าน โลกเหล็ก เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์
แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของบรอนบาค (Cronbrach) ผลปรากฏว่ามีค่าเท่ากับ 0.98

2.1.8 จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามวิธีและขั้นตอน ดังนี้

1. ขึ้นหนังสือต่ออธิบดีวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอให้ออกหนังสือ
ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม โดยส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

2. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ออกหนังสือ
ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่ม
ตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

3. ส่งแบบสอบถามในตู้รับเอกสารของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 และกำหนดวันรับแบบสอบถามคืน โดยส่งแบบสอบถาม คืนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

4. รวบรวมแบบสอบถามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ถ้าได้คืนไม่ครบจะทวงถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

5. ผลปรากฏว่า แบบสอบถามจำนวน 320 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้ จำนวน 320 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. การจัดกระทำข้อมูล

3.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 นำมาแจกแจงความถี่แต่ละรายการ เพื่อวิเคราะห์หาค่าร้อยละ

3.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ดำเนินการ ดังนี้

3.2.1 นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน

5 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมาก

3 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อย

1 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

3.2.2 เมื่อตรวจให้คะแนนเสร็จแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) แล้วแปลความหมาย ของคะแนนเฉลี่ยเทียบตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 101) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 - 5.00	มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	มีส่วนร่วมในระดับมาก
2.51 - 3.50	มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	มีส่วนร่วมในระดับน้อย
1.00 - 1.50	มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

4. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

4.1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ

4.2 ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งโดยรวมและรายด้าน

4.3 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 จำแนกตามประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้การทดสอบค่าที (Independent t - test)

4.4 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าเอฟ (F - test) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

4.5 ศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตร ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 117 - 118)

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ นิยามศัพท์เฉพาะของแบบสอบถาม
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็น
	n	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 ค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alphe Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค โดยใช้สูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 261)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (P) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของข้อมูลหรือคะแนน
	n	แทน	จำนวนข้อมูล

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S. D.) โดยใช้สูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์.

2542 : 310)

$$S.D = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 3 จำนวนตามประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ใช้สูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 321)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{\sigma_1^2}{n_1} + \frac{\sigma_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติทดสอบ t
	\bar{X}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 1
	\bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 2
	σ_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
	σ_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

3.2 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าเอฟ (F - test) ใช้สูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 328)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าการแจกแจงของ F
	MS_B	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจำทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ (CV_p) ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 346)

$$CV_p = \sqrt{(K - 1)(F^*)(MS_{within}) \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}$$

เมื่อ	K	แทน	จำนวนกลุ่มในตัวอย่าง
	F^*	แทน	ค่า F ที่เปิดตาราง
	MS_{within}	แทน	ค่า Mean Square Within Group ที่คำนวณไว้แล้ว ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมี ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการทดสอบค่าที (t - test)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการทดสอบค่าเอฟ (F - test)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เกี่ยวกับการมี
ส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน มีดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังปรากฏในตาราง 4.1

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประเภท
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษา

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. ประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่		
1.1 ในสถานศึกษา	86	26.90
1.2 นอกสถานศึกษา	234	73.10
รวม	320	100.00
2. ระดับการศึกษา ได้แก่		
2.1 ประถมศึกษา	36	11.30
2.2 มัธยมศึกษา	109	34.10
2.3 สูงกว่ามัธยมศึกษา	175	54.70
รวม	320	100.00

จากตาราง 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 320 คน เมื่อจำแนก
ตามประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการ
นอกสถานศึกษา จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 73.10 และในสถานศึกษา จำนวน 86 คน
คิดเป็นร้อยละ 26.90 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่
มีการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 54.70 รองลงมาคือ
มัธยมศึกษา จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 34.10

ตอนที่ 2 การศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร การศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ดังปรากฏ ในตาราง 4.2 - 4.6 ต่อไปนี้

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านวิชาการ	3.89	0.60	มาก	4
2. ด้านงบประมาณ	3.96	0.55	มาก	3
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.20	0.48	มาก	1
4. ด้านการบริหารทั่วไป	4.19	0.51	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.06	0.48	มาก	

จากตาราง 4.2 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ บริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37 - 4.40$) โดยด้านการบริหารงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.20$)

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน ด้านวิชาการ โดยรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน	3.75	0.83	มาก	7
2. ให้ข้อเสนอแนะในการจัดสิ่งแวดล้อมโรงเรียน	3.90	0.76	มาก	5
3. ให้ข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	3.91	0.77	มาก	4
4. ให้การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้แก่โรงเรียน	3.99	0.72	มาก	1
5. ให้ข้อเสนอแนะการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน	3.88	0.78	มาก	6
6. ให้คำแนะนำการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ใน โรงเรียน	3.75	0.76	มาก	7
7. สํารวจเด็กในเขตบริการของโรงเรียนเพื่อวางแผนการจัด การศึกษา	3.99	0.78	มาก	1
8. จัดหาสื่อประกอบการเรียนที่ทันสมัยให้โรงเรียน	3.93	0.80	มาก	3
รวมเฉลี่ย	3.89	0.60	มาก	

จากตาราง 4.3 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น
 เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ ด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$)
 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อ 1 ให้การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้
 แก่โรงเรียน และข้อ 7 สํารวจเด็กในเขตบริการของโรงเรียน เพื่อวางแผนการจัดการศึกษา
 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.99$)

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน ด้านงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
9. ร่วมวางแผนการบริหารงบประมาณประจำปีของโรงเรียน	4.12	0.73	มาก	4
10. ให้ความเห็นชอบการดำเนินตามแผนปฏิบัติราชการ ประจำปี	4.20	0.67	มาก	2
11. ให้ความช่วยเหลือในการจัดหางบประมาณของโรงเรียน	4.25	0.67	มาก	1
12. ให้การสนับสนุนทุนเพื่อการศึกษาของโรงเรียน	4.15	0.71	มาก	3
13. เป็นกรรมการจัดซื้อ - จัดจ้างพัสดุครุภัณฑ์ของโรงเรียน	3.61	0.87	มาก	8
14. ควบคุมการก่อสร้างสิ่งก่อสร้างในโรงเรียน	3.68	0.82	มาก	7
15. ดูแลความปลอดภัยทรัพย์สินของโรงเรียน	3.87	0.87	มาก	5
16. ติดตามรายงานการใช้งบประมาณของโรงเรียน	3.84	0.75	มาก	6
รวมเฉลี่ย	3.96	0.55	มาก	

จากตาราง 4.4 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น
 เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ ด้านงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$)
 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อ 11 ให้ความช่วยเหลือในการจัดหา
 งบประมาณของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.25$)

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
17. ให้ความเห็นในการวางแผนอัตรากำลังข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน	3.90	0.75	มาก	8
18. ส่งเสริมครูให้มีจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ อย่างเต็มความสามารถ	4.12	0.67	มาก	5
19. เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู	4.09	0.68	มาก	7
20. ส่งเสริมแนวทางพัฒนาครูให้มีคุณธรรมจริยธรรม	4.26	0.71	มาก	4
21. ส่งเสริมการรักษาระเบียบวินัยของครูและบุคลากร ทางการศึกษาของโรงเรียน	4.33	0.63	มาก	2
22. ให้กำลังใจให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียน	4.53	0.59	มากที่สุด	1
23. ร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาครูและบุคลากร ทางการศึกษาของโรงเรียน	4.27	0.66	มาก	3
24. ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร ทางการศึกษาของโรงเรียน	4.12	0.76	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.20	0.48	มาก	

จากตาราง 4.5 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ
 บริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก
 ($\bar{X} = 4.20$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ 19 ให้กำลังใจให้แก่ครู
 และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุดและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่ 1
 ($\bar{X} = 4.53$)

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไป โดยรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน การบริหารการศึกษาของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
25. วางแผนพัฒนาอาคาร สถานที่และบริเวณในโรงเรียน	4.05	0.68	มาก	8
26. ให้ความร่วมมือเป็นผู้ประสานงานระหว่างโรงเรียน ชุมชน หน่วยงานอื่น	4.30	0.70	มาก	1
27. พัฒนาสภาพแวดล้อมให้สนองตอบการจัดการเรียน การสอน	4.19	0.70	มาก	4
28. ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	4.19	0.64	มาก	4
29. รายงานความประพฤติของนักเรียนให้โรงเรียนทราบ อย่างสม่ำเสมอ	4.23	0.67	มาก	3
30. วางแผนเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญของชาติ ศาสนา ที่โรงเรียนจัดขึ้น	4.30	0.71	มาก	1
31. เข้าร่วมประชุมชี้แจงภารกิจที่ได้รับมอบหมายอย่าง สม่ำเสมอ	4.16	0.67	มาก	6
32. ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปี ของโรงเรียน	4.13	0.65	มาก	7
รวมเฉลี่ย	4.19	0.51	มาก	

จากตาราง 4.6 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ
 บริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ ด้านการบริหารทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$)
 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อ 26 ให้ความร่วมมือเป็นผู้ประสานงาน

ระหว่างโรงเรียน ชุมชน หน่วยงานอื่น และข้อ 30 วางแผนเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญของชาติ ศาสนา ที่โรงเรียนจัดขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.30$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ที่มีประเภทและระดับการศึกษาต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 4.7 - 4.12 ต่อไปนี้

ตาราง 4.7 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประเภทคณะกรรมการต่างกัน โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน	ในสถานศึกษา		นอกสถานศึกษา		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านวิชาการ	4.23	0.61	3.76	0.54	6.30**
2. ด้านงบประมาณ	4.31	0.54	3.84	0.49	6.82**
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.42	0.49	4.12	0.44	4.61**
4. ด้านการบริหารทั่วไป	4.47	0.44	4.09	0.47	5.69**
รวมเฉลี่ย	4.36	0.47	3.95	0.43	6.51

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.7 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประเภทคณะกรรมการต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4.8 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประเภทต่างกัน ด้านวิชาการ โดยรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน ด้านวิชาการ	ในสถานศึกษา		นอกสถานศึกษา		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน	4.16	0.71	3.60	0.82	5.94**
2. ให้ข้อเสนอแนะในการจัดสิ่งแวดล้อมโรงเรียน	4.41	0.65	3.72	0.71	8.18**
3. ให้ข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.32	0.74	3.76	0.73	6.04**
4. ให้การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้แก่โรงเรียน	4.26	0.65	3.89	0.72	4.32**
5. ให้ข้อเสนอแนะการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน	4.23	0.77	3.75	0.74	4.91**
6. ให้คำแนะนำการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในโรงเรียน	4.08	0.85	3.63	0.69	4.36**
7. สสำรวจเด็กในเขตบริการของโรงเรียนเพื่อวางแผนการจัดการศึกษา	4.25	0.87	3.90	0.72	3.36**
8. จัดหาสื่อประกอบการเรียนที่ทันสมัยให้โรงเรียน	4.16	0.78	3.85	0.79	3.15**
รวมเฉลี่ย	4.23	0.61	3.76	0.54	6.30**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.8 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประเภทต่างกัน ด้านวิชาการ โดยรวมและรายข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4.9 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร การศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประเภทต่างกัน ด้านงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน ด้านงบประมาณ	ใน สถานศึกษา		นอก สถานศึกษา		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
9. ร่วมวางแผนการบริหารงบประมาณประจำปีของ โรงเรียน	4.51	0.73	3.97	0.67	5.89**
10. ให้ความเห็นชอบการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการ ประจำปี	4.51	0.62	4.08	0.66	5.30**
11. ให้ความช่วยเหลือในการจัดหางบประมาณของ โรงเรียน	4.44	0.62	4.18	0.67	3.20**
12. ให้การสนับสนุนทุนเพื่อการศึกษาของโรงเรียน	4.18	0.78	4.13	0.68	0.54
13. เป็นกรรมการจัดซื้อ-จัดจ้างพัสดุครุภัณฑ์ของ โรงเรียน	4.25	0.70	3.38	0.80	9.40**
14. ควบคุมการก่อสร้างสิ่งก่อสร้างในโรงเรียน	4.05	0.87	3.54	0.76	4.79**
15. ดูแลความปลอดภัยทรัพย์สินของโรงเรียน	4.30	0.85	3.72	0.83	5.41**
16. ติดตามรายงานการใช้งบประมาณของโรงเรียน	4.25	0.75	3.69	0.69	5.99**
รวมเฉลี่ย	4.31	0.56	3.84	0.49	6.82**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.9 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประเภทต่างกัน ด้านงบประมาณ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นข้อ 12 ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.10 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร การศึกษาของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประเภทต่างกัน ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน ด้านการบริหารงานบุคคล	ใน สถานศึกษา		นอก สถานศึกษา		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
17. ให้ความเห็นในการวางแผนอัตรากำลังข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน	4.26	0.75	3.76	0.70	5.35**
18. ส่งเสริมครูให้มีจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็ม ความสามารถ	4.44	0.58	4.01	0.67	5.57**
19. เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู	4.30	0.66	4.01	0.68	3.36**
20. ส่งเสริมแนวทางพัฒนาครูให้มีคุณธรรมจริยธรรม	4.51	0.58	4.17	0.73	4.17**
21. ส่งเสริมการรักษาระเบียบวินัยของครูและบุคลากร ทางการศึกษาของโรงเรียน	4.51	0.58	4.26	0.63	3.19**
22. ให้กำลังใจให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียน	4.62	0.57	4.49	0.59	1.77
23. ร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการ ศึกษาของโรงเรียน	4.47	0.54	4.20	0.68	3.72**
24. ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร ทางการศึกษาของโรงเรียน	4.24	0.86	4.07	0.71	1.74
รวมเฉลี่ย	4.42	0.52	4.12	0.44	4.61**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.10 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประเภทต่างกัน ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นข้อ 22 และข้อ 24 ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.11 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร การศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประเภทต่างกัน ด้านการบริหารทั่วไป โดยรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน ด้านการบริหารทั่วไป	ใน สถานศึกษา		นอก สถานศึกษา		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
25. วางแผนพัฒนาอาคาร สถานที่และบริเวณใน โรงเรียน	4.31	0.67	3.96	0.66	4.11**
26. ให้ความร่วมมือเป็นผู้ประสานงานระหว่างโรงเรียน ชุมชน หน่วยงานอื่น	4.53	0.66	4.22	0.70	3.68**
27. พัฒนาสภาพแวดล้อมให้สนองตอบการจัดการเรียน การสอน	4.48	0.66	4.08	0.68	4.72**
28. ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	4.39	0.75	4.11	0.58	3.05**
29. รายงานความประพฤติของนักเรียนให้โรงเรียนทราบ อย่างสม่ำเสมอ	4.20	0.76	4.24	0.64	0.39
30. วางแผนเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญของชาติ ศาสนา ที่โรงเรียนจัดขึ้น	4.62	0.48	4.18	0.74	6.14**
31. เข้าร่วมประชุมชี้แจงภารกิจที่ได้รับมอบหมายอย่าง สม่ำเสมอ	4.55	0.66	4.01	0.61	6.60**
32. ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปี ของโรงเรียน	4.65	0.47	3.94	0.61	10.74**
รวมเฉลี่ย	4.47	0.53	4.09	0.47	5.69**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.11 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ ที่มีประเภทคณะกรรมการต่างกัน ด้านการบริหารทั่วไป

โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นข้อ 29 ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.12 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร การศึกษาของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร การศึกษาของโรงเรียน	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		สูงกว่า มัธยมศึกษา		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านวิชาการ	3.79	0.54	3.47	0.51	4.17	0.49	63.92**
2. ด้านงบประมาณ	3.92	0.40	3.61	0.54	4.20	0.46	49.10**
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.09	0.34	3.92	0.45	4.40	0.43	42.27**
4. ด้านการบริหารทั่วไป	4.20	0.40	3.94	0.54	4.35	0.46	23.66**
รวมเฉลี่ย	4.00	0.36	3.73	0.45	4.28	0.41	56.54**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.12 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพบข้อแตกต่างจึงเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ่ ดังตาราง 4.13 – 4.16 ดังนี้

ตาราง 4.13 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร การศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน ด้านวิชาการ

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	สูงกว่า มัธยมศึกษา
		3.79	3.47	4.17
ประถมศึกษา	3.79	-	0.32**	0.38**
มัธยมศึกษา	3.47	-	-	0.70**
สูงกว่ามัธยมศึกษา	4.17	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.13 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี ระดับการศึกษาประถมศึกษากับมัธยมศึกษา ประถมศึกษากับสูงกว่ามัธยมศึกษา และมัธยมศึกษา กับสูงกว่ามัศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคณะกรรมการ ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามัศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคณะกรรมการที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.14 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร การศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน ด้านงบประมาณ

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	สูงกว่า มัธยมศึกษา
		3.92	3.61	4.20
ประถมศึกษา	3.92	-	0.31**	0.28**
มัธยมศึกษา	3.61	-	-	0.59**
สูงกว่ามัธยมศึกษา	4.20	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.14 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า คณะกรรมการที่มีระดับการศึกษา ประถมศึกษากับมัธยมศึกษา ประถมศึกษากับสูงกว่ามัธยมศึกษา และมัศึกษากับสูงกว่า มัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในด้านงบประมาณ แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคณะกรรมการที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคณะกรรมการที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.15 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร การศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ด้านการบริหารงานบุคคล

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	สูงกว่า มัธยมศึกษา
		4.09	3.92	4.40
ประถมศึกษา	4.09	-	0.17**	0.31**
มัธยมศึกษา	3.92	-	-	0.48**
สูงกว่ามัธยมศึกษา	4.40	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.15 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี ระดับการศึกษาประถมศึกษากับมัธยมศึกษา ประถมศึกษากับสูงกว่ามัธยมศึกษา และมัธยมศึกษา กับสูงกว่ามัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดย คณะกรรมการที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคณะกรรมการที่มีระดับ การศึกษามัธยมศึกษาส่วนคู่อื่น ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.16 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร การศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน ด้านการบริหารทั่วไป

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	สูงกว่า มัธยมศึกษา
		4.20	3.94	4.35
ประถมศึกษา	4.20	-	0.26**	0.15**
มัธยมศึกษา	3.94	-	-	0.41**
สูงกว่ามัธยมศึกษา	4.35	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.16 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี ระดับการศึกษาประถมศึกษากับมัธยมศึกษา ประถมศึกษากับสูงกว่ามัธยมศึกษา และมัธยมศึกษา กับสูงกว่ามัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามัศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคณะกรรมการที่มี ระดับการศึกษามัธยมศึกษาส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ปรากฏตามตาราง 4.17-4.20 ต่อไปนี้

ตาราง 4.17 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ด้านวิชาการ

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอน	15	57.70
2. ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการนิเทศ ตรวจเยี่ยมสถานศึกษา	7	26.92
3. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการแก้ไขปัญหาการเรียน ของนักเรียน	3	11.53
4. ควรแต่งตั้งคณะกรรมการในการประเมินผลการดำเนินงาน ด้านวิชาการและเสนอแนะการดำเนินงานของโรงเรียน	1	3.85
รวม	26	100.00

จากตาราง 4.17 พบว่า ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ด้านวิชาการ ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอน (ร้อยละ 57.70) รองลงมาคือ ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการนิเทศ ตรวจเยี่ยมสถานศึกษา (ร้อยละ 26.92)

ตาราง 4.18 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ด้านงบประมาณ

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านงบประมาณ		
1. ควรมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผน ชี้แจง และตรวจสอบการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน	15	68.20
2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีส่วนร่วมในการเสนอใช้งบประมาณตามระเบียบของทางราชการ	7	31.80
รวม	22	100.00

จากตาราง 4.18 พบว่า ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสถานศึกษาในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ด้านงบประมาณ ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ควรมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผน ชี้แจง และตรวจสอบการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน (ร้อยละ 68.20) รองลงมาคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีส่วนร่วมในการเสนอใช้งบประมาณตามระเบียบของทางราชการ (ร้อยละ 31.80)

ตาราง 4.19 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ด้านการบริหารงานบุคคล

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการบริหารงานบุคคล		
1. มีส่วนร่วมในการสรรหาครูอัตราจ้างและบุคลากรของสถานศึกษา	9	37.50
2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนประจำปีทุกปี และมีการสรุปผลการทำงานในแต่ละปีการศึกษา	7	29.17
3. ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนพัฒนาบุคลากร และแสดงความคิดเห็นในการกำหนดนโยบายบริหารบุคลากร ในสถานศึกษา	5	20.83
4. มีส่วนร่วมทุกครั้งในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	3	12.50
รวม	24	100.00

จากตาราง 4.19 พบว่า ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสถานศึกษาในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ด้านการบริหารงานบุคคล ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ มีส่วนร่วมในการสรรหาครูอัตราจ้างและบุคลากรของสถานศึกษา (ร้อยละ 37.50) รองลงมาคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนประจำปีทุกปี และมีการสรุปผลการทำงานในแต่ละปีการศึกษา (ร้อยละ 29.17)

ตาราง 4.20 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายอนแก่น เขต 3 ด้านการบริหารทั่วไป

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการบริหารทั่วไป		
1. ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา เพื่อเผยแพร่ให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบ	10	47.62
2. การให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความประพฤติและวินัยของนักเรียน	6	28.57
3. ให้มีการเสนอแนะความคิดเห็น ในการส่งเสริมบุคลากรในชุมชน เป็นวิทยากร	3	14.29
4. สถานศึกษาดูความร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดหาทุนการศึกษาช่วยเหลือนักเรียนขาดแคลน ยากจน	2	9.52
รวม	21	100.00

จากตาราง 4.20 พบว่า ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสถานศึกษาในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายอนแก่น เขต 3 ด้านการบริหารทั่วไป ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา เพื่อเผยแพร่ให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบ (ร้อยละ 47.62) รองลงมาคือ การให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความประพฤติและวินัยของนักเรียน (ร้อยละ 28.57)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร การศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผู้วิจัยได้ นำเสนอการสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 จำแนกตามประเภทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการที่มีประเภทคณะกรรมการต่างกัน มีความแตกต่างกัน
2. การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1,863 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608 - 610 ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148 - 149) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยได้รับคำปรึกษาแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 30 คน วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามและหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วขอรับแบบสอบถามด้วยตัวเองภายในเวลาที่กำหนด กรณีมีแบบสอบถามที่ไม่ได้รับคืนผู้วิจัยจะดำเนินการติดตามด้วยตนเองทำให้สามารถเก็บรวบรวมกลับคืนมาได้ 320 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล แบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งโดยรวมและรายด้าน ส่วนการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 จำแนกตาม ประเภทคณะกรรมการ ใช้การทดสอบค่าที (t - test) และเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าเอฟ (F - test) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) และวิเคราะห์ปัญหา และแบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร

การศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ใช้การ
แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษา
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า

1.1 ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.2 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษา
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็น
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
รายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อ 1 ให้การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้แก่โรงเรียน และ
ข้อ 7 สํารวจเด็กในเขตบริการของโรงเรียนเพื่อวางแผนการจัดการศึกษาโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

1.3 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษา
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็น
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
รายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อ 11 ให้ความช่วยเหลือในการจัดหางบประมาณ
ของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

1.4 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษา
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็น
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ 19 ให้กำลังใจให้แก่ครูและบุคลากร
ทางการศึกษาของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุดและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

1.5 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษา
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็น
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อ 26 ให้ความร่วมมือเป็นผู้ประสานงาน
ระหว่างโรงเรียน ชุมชน หน่วยงานอื่น และข้อ 30 วางแผนเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญของชาติ
ศาสนา ที่โรงเรียนจัดขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร การศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า

2.1 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ บริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประเภทต่างกัน ด้านวิชาการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านงบประมาณ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นข้อ 12 การให้การสนับสนุนทุนเพื่อการศึกษาของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นข้อ 22 ให้กำลังใจ ให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน และข้อ 24 ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและ บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน และด้านการบริหารทั่วไป โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นข้อ 29 รายงานความประพฤติของนักเรียนให้โรงเรียนทราบอย่าง สม่าเสมอไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ บริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวมและ รายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านวิชาการ เปรียบเทียบรายข้อพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา กับมัธยมศึกษา ประถมศึกษากับสูงกว่ามัธยมศึกษา และมัธยมศึกษา กับสูงกว่ามัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการ มีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคณะกรรมการที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา มีค่าเฉลี่ย สูงกว่าคณะกรรมการที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา ด้านงบประมาณ เปรียบเทียบรายข้อพบว่า คณะกรรมการที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา กับมัธยมศึกษา ประถมศึกษากับสูงกว่ามัธยมศึกษา และมัธยมศึกษา กับสูงกว่ามัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ในด้านงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคณะกรรมการที่มีระดับ การศึกษาสูงกว่ามัศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคณะกรรมการที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา ด้าน การบริหารงานบุคคล เปรียบเทียบรายข้อพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระดับ

การศึกษาประถมศึกษากับมัธยมศึกษา ประถมศึกษากับสูงกว่ามัธยมศึกษา และมัธยมศึกษากับสูงกว่ามัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคณะกรรมการที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามัศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคณะกรรมการที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา และด้านการบริหารทั่วไป เปรียบเทียบรายกลุ่มพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษากับมัธยมศึกษา ประถมศึกษากับสูงกว่ามัธยมศึกษา และมัธยมศึกษากับสูงกว่ามัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามัศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคณะกรรมการที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา

3. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า ด้านวิชาการ ได้แก่ ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอน ด้านงบประมาณ ได้แก่ ควรมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผน ชี้แจง และตรวจสอบการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน ด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่ มีส่วนร่วมในการสรรหาครูอัตราจ้างและบุคลากรของสถานศึกษา และด้านการบริหารทั่วไป ได้แก่ ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา เพื่อเผยแพร่ให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน 4 ด้าน พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่าง ๆ มีนโยบายเร่งรัดคุณภาพ มีการปฏิรูปการศึกษาตามนโยบายระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา นอกจากนี้สถานศึกษายังได้ให้ความสำคัญและตระหนักต่อความคิดเห็นของคณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ จึงเป็นสาเหตุทำให้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านวิชาการ การมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้แก่โรงเรียน เพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอาศัยและประกอบอาชีพอยู่ในชุมชนที่ตั้งของโรงเรียนจึงให้การสนับสนุนได้ ด้านงบประมาณ การมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ให้ความช่วยเหลือในการจัดหางบประมาณของโรงเรียน เพราะนักเรียนในโรงเรียนเปรียบเสมือนลูกหลานจึงมีความกระตือรือร้นให้ความช่วยเหลือด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล การมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ให้กำลังใจให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน เพราะมีระเบียบให้จัดประชุมอย่างต่อเนื่องมีโอกาสดำเนินการได้พบปะกันและให้กำลังใจ ด้านการบริหารทั่วไป การมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ให้ความร่วมมือเป็นผู้ประสานงานระหว่างโรงเรียน ชุมชน หน่วยงานอื่น เพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ที่อุทิศตนเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมด้วยตนเองไม่ได้ถูกบังคับจึงให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ วิกุล พรหมโสภา (2553 : 83) ศึกษาการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า การมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการด้านการบริหารการศึกษาทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ นโรดม นรินทร์รัมย์ (2552 : 93) ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเครือข่ายที่ 11 คม-เทพรักษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร ทั้ง 4 ด้านในระดับมาก ได้แก่ ด้านบริหารวิชาการ บริหารงบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามประเภทคณะกรรมการ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้แก่โรงเรียน การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน มีส่วนร่วมวางแผนการบริหารงบประมาณประจำปีของโรงเรียน ให้ความเห็นชอบการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี ให้กำลังใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน การส่งเสริมแนวทางพัฒนาครูให้มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นกิจกรรมที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ นโรดม นรินทร์รัมย์ (2552 : 94 - 98) ศึกษา

ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
เครือข่ายที่ 11 คม - เทพรักษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า ผู้แทนผู้ปกครอง
ประธาน ผู้แทนศิษย์เก่า ต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ หนูอาจ สมสมัย
(2550 : 76) การศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการมีส่วนร่วมใน
การบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี 1 พบว่า
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของ
ผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามความคิดเห็นของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า
ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีส่วน
ร่วมในการกำหนดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเสนอแนะเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ มี
ส่วนร่วมในการวางแผนให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทางในการบริการและจัดการ ในด้านการ
บริหารงบประมาณของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากรจากภายนอกเพื่อสนับสนุน
การดำเนินงานของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรอื่นใน
สถานศึกษา มีส่วนร่วมในการประเมินผลงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูใน
สถานศึกษา และมีส่วนร่วมในการสอดคล้องดูแลรักษาความปลอดภัยต่อทรัพย์สินของสถานศึกษา
ความเปลี่ยนแปลง ความก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้ชุมชนทราบ ซึ่งคณะกรรมการ
สถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ จำลอง รัตนโกเศศ (2552 : 112 -
117) ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพ
การศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 2 พบว่า สภาพการณ์
มีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีส่วนร่วมมาก 3 อันดับแรก
โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนา
คุณภาพการศึกษา และด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และพบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ปัญหาการมีส่วนร่วม
โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการจกระบบบริหารและสารสนเทศมีปัญหามากที่สุด
รองลงมาคือด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการตรวจสอบและทบทวน
คุณภาพการศึกษาตามลำดับ โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาในการมีส่วนร่วมมากกว่าโรงเรียน
ขนาดใหญ่

4. ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร การศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า ควรให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอน การประชุมวางแผน ชี้แจง และตรวจสอบการ บริหารงานงบประมาณของโรงเรียน การสรรหาครูอัตราจ้างและบุคลากรของสถานศึกษา ให้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของ สถานศึกษา เพื่อเผยแพร่ให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดำรงค์ อภัยจิตต์ (2556 : 65) ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้คณะกรรมการยังเสนอแนะ เห็นควรให้โรงเรียนเปิด โอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ โดยการประชุมวางแผนงานด้าน ต่าง ๆ ด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร การศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบสิ่งที่ ควรนำเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาด้าน วิชาการ ในเรื่องการสนับสนุนแหล่งเรียนรู้แก่โรงเรียนมากที่สุด โรงเรียนจึงควรจัดกระบวนการ เรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้การสนับสนุนอย่าง ต่อเนื่อง
2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา ด้านงบประมาณ ได้ให้ความช่วยเหลือในการจัดหางบประมาณของโรงเรียนมากที่สุด จึงควรจัด กิจกรรมแสดงความขอบคุณ ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของงบประมาณ
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล ได้ให้กำลังใจให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมากที่สุด บุคลากรในโรงเรียนควรปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ
4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา

ด้านการบริหารทั่วไป ได้ให้ความร่วมมือเป็นผู้ประสานงานระหว่างโรงเรียน ชุมชน หน่วยงานอื่นมากที่สุด จึงควรจัดประชุม หรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างโรงเรียนกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การมีส่วนร่วมและตรวจสอบการจัดซื้อ - จัดจ้าง พัสดุครุภัณฑ์ของสถานศึกษาเอกชน

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรวรรณ จันทน์ผา. (2549). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนระดับช่วงชั้น
ที่ 1 - 2 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- กฎกระทรวง. (2546, 31 ธันวาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 120 ตอนที่ 129 ก. หน้า 13 - 17.
_____. (2550, 16 พฤษภาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 ตอนที่ 24 ก. หน้า 29 - 33.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2550). หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับ
ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะรัฐมนตรีและ
ราชกิจจานุเบกษา.
- _____. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กัลยากร มั่นถาวรวงศ์. (2548, ธันวาคม). "บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการวิจัย
ในชั้นเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพฯ," วารสารวิชาการ. 5 (2) : 117.
- คำจัด สุขประเสริฐ. (2553). สภาพปัญหาและความต้องการในการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 4. วิทยานิพนธ์
ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มุริรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จันทรานี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.
- จันทร์มา ชัยวัฒน์ธีรกร. (2551). ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณแบบ
มุ่งเน้นผลงาน กรณีศึกษา : โรงเรียนพานทองสภามุขมนตรี สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาลพบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ลพบุรี :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- จินตวีร์ เกษมสุข. (2554). เอกสารประกอบการสอนการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- จำลอง รัตน์โกเศศ. (2552). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สกลนคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จำรัส เชื้อสาย. (2552). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงราย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- เฉลิม เกิดโมลี. (2543). เอกสารประกอบการเสวนาวิพากษ์ตัวแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- ชาญวิทย์ สุทธิ. (2548). ศึกษาความต้องการของผู้บริหารในการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง ชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชิดชนก บุญรักษา. (2551). วิจัยวิจัยทางการศึกษา. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ช่อชะบา ลือนาม. (2556). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานห้องสมุดโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2546). การบริหารวิชาการ. สงขลา : ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เชษฐา ชาญพานิชย์. (2548). สภาพการศึกษาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเมืองระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฐิติรัตน์ ปานผู้มีทรัพย์. (2549, ธันวาคม). "ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพฯ เขต 2," วารสารวิชาการ. 3 (2) : 4.

- ดิเรก อนันต์. (2555). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
(การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- คองดาว จิตไส. (2554). การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลใน
สถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
(การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ดำรงค์ อภัยจิตต์. (2556). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ ศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). มุขบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ถวิล จันทร์ชนะ. (2550, มิถุนายน). “หลักการจัดการสมัยใหม่,” วารสารวิชาการ. 1 (1) : 4.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2551). การมีส่วนร่วม : แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ.
(เอกสารประกอบการศึกษาคูงาน). กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- ทองใบ สุดซารี. (2542). ภาวะผู้นำและการจูงใจ. อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ทองม้วน ศรีเจริญ. (2552). การศึกษาปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์
ศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มุขบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ทำนอง ภูเกิดพิมพ์. (2551). การพัฒนาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้าน
เสริมสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านโนนอำนวย อำเภอ
ท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาสารคาม :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธร สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป. กรุงเทพฯ : บริษัท เนติกุลการพิมพ์ จำกัด
2551.
- ธรรมรส โชติคุณุชร. (2540). ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธีรพงษ์ แก้วหาญ. (2548). กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง. พิมพ์ครั้งที่ 4. ขอนแก่น :
คลังนานาวิทยา.

- นภาพร สะมัน. (2548). ปัญหาและแนวทางพัฒนาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานวิชาการ และการบริหารทั่วไปของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นโรดม นรินทร์รัมย์. (2552). ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเครือข่ายที่ 11 ดม - เทพริษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด (2545). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด และสุรทอง ศรีสะอาด. (2552). การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญมี เฌรยอค. (2545). แนวทางการดำเนินงานบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- เบ็ญจา พุทธิสา. (2549). การศึกษาปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสุภวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประวีณา พรหมพันธ์. (2554). การศึกษาการบริหารงานธุรการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. บุรีรัมย์ : ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปรีชาพร วงศ์นุตร โรจน์. (2546). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อส่งเสริมกรุงเทพ.
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546. (2546, 6 กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 120 ตอนที่ 62 ก หน้า 14 - 45.
- พัทธมน ผลพัฒน์. (2548). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมระดมทุนของผู้บริจาค : กรณีศึกษา สำนักจัดหารายได้สภาภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ไพศาล ชัยมงคล, ไกรยุทธ ชีรดานันท์ และณรงค์ สัจพันโรจน์. (2547). รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนางบประมาณมหาวิทยาลัยขอนแก่นในหนึ่งทศวรรษ (พ.ศ.2537 - 2546).
ขอนแก่น : ม.ป.พ.
- ไพศาล สรรสรวิสุทธิ์ และคณะ. (2548). การบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทองโดยการ พัฒนาวิสาหกิจชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). นครสวรรค์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- การดี อนันต์นาวิ. (2551). หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี : มนต์รี.
เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2547). การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.
รัชนิดา นิลมณี. (2554). ความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับงานวิชาการของ สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2550, 24 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 ตอนที่ 47ก.
หน้า 23 - 24.
- รัตนา อยู่หนูช. (2552). การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- รุ่ง แก้วแดง. (2546). ปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : พิชเนศ พรินดีเจ็นเตอร์.
- ลม แพงสุข. (2552). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการบริหาร การศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมสมบูรณ จังหวัดบรค้ำไชย สาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรพันธุ์ พลเดช. (2550). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นุริรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนุริรัมย์.
- วัชระ สกุลมรรคา. (2541). การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- วันชัย โกลละสุด. (2549). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย.
- วันเพ็ญ วอกลาง. (2543). การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ พบ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิกุล พรหมโสภา. (2553). การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วิจารณ์ พานิช. (2545). การสร้างศาสตร์ SBM บนแผ่นดินแม่. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- วินัย ดิสงส์. (2550). การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ชารอักษร.
- วิภา ทองหง่า. (2554). รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วีระยุทธ ชาดะกาญจน์. (2555). เทคนิคการบริหาร สำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วี.พรินท์.
- ศักดิ์จิต มาศจิตต์. (2548, ธันวาคม). "การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน," วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 16 (1) : 2.
- ศุภมาส การะเกตุ. (2553). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประจำโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542). การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ค. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สกล สกลเดช. (2542). กฎหมายศุลกากรและพิธีการนำเข้า. กรุงเทพฯ : อักษรโสภณ.
- สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. (2548). หลักการจัดการศึกษายุคใหม่. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา.

- สมเดช สีแสง. (2547). คู่มือการบริหารโรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตาม พ.ร.บ. การศึกษา
แห่งชาติ. ชัยนาท : ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย และพัฒนามาตรฐาน
วิชาชีพครู.
- สมหมาย อุปลัมภ์. (2548). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปราม
อาชญากรรม ศึกษากรณี ประชาชนในเขตสถานีตำรวจนครบาลบางนา.
วิทยานิพนธ์ ปร.ม. (นโยบายสาธารณะ). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมยศ นาวิการ. (2545). การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บรรณกิจเทรดดิ้ง.
- ศักดิ์รินทร์ อยู่ห้อง. (2553). การวิเคราะห์งานสำหรับการบริหารงานบุคคลในสถาบันอุดมศึกษา.
นนทบุรี : คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ.
- สัมฤทธิ์ การเพ็ญ. (2545). "การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา,"
วารสารวิชาการ. 4 : 18 - 24.
- สัมพันธ์ อุปลา. (2541). การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการศึกษาโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น .
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3. (2556). รายงานผลการประเมินผล
สภาพแวดล้อมภายนอก ปีการศึกษา 2556. ขอนแก่น : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3.
- _____ . (2557). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2557. ขอนแก่น : สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. (2546). แผนกลยุทธ์พัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สุราษฎร์ธานี. สุราษฎร์ธานี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2552). กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจาย
อำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา สำนักพุทธศาสนาแห่งชาติ.

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543 ก). คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา สำนักพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- _____ . (2543 ข). แนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____ . (2547). คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____ . (2544). ธรรมชาติกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- _____ . (2546). ธรรมชาติกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2547). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : ออฟเซ็ท พลัส.
- _____ . (2555). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2545 - 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน 2554). กรุงเทพฯ : ออฟเซ็ท พลัส.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). รายงานการวิจัยเรื่อง บทบาทและการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาในประเทศที่ดัดสรร. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและแผนการศึกษา.
- _____ . (2549). การศึกษาและสังเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษา การพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาและสถานศึกษาเครือข่ายของผู้บริหารสถานศึกษาดัชนีแบบรุ่นที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและแผนการศึกษา.
- _____ . (2550). แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์กรทางสังคมต่างๆ ในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- _____ . (2551). รายงานการติดตามการดำเนินงานการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ปีงบประมาณ 2551. กรุงเทพฯ : เพลิน สตูดิโอ.
- _____ . (2552). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2553). รายงานการวิจัยเรื่อง บทบาทและการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาในประเทศที่คัดสรร. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและแผนการศึกษา.
- สุเมธ พุทธนันท์เมธา. (2549). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านป่าหนาม อําเภอกันตัง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุพรรณ ศิลาเนร. (2556). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์.
- เสน่ห์ จุ้ยโต. (2548). การบริหารวัดกรรมแนวใหม่. เชียงใหม่ : สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- _____. (2553, เมษายน - มิถุนายน). "องค์การทริปเปิ้ลเอช : ต้นแบบองค์กรส่วนท้องถิ่นสู่ความเป็นเลิศ," ก.ธ.สัมพันธ์. 2(2) : 3.
- เสาวนิตย์ ชัยมุสิก. (2548). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : นีดพอยท์.
- เสาวลักษณ์ ดันติพิบูลทรัพย์. (2545). ภาพลักษณ์โรงเรียนตามการรับรู้ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบวรรัตนศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม (การบริหารการศึกษา) : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- แสวง จันทร์ชูข. (2542). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของอาจารย์ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- หนูอาจ สมสมัย. (2550). การศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- หวน พันธุ์พันธ์. (2549). นักบริหารมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อดุลย์ มะลัยสิทธิ์. (2547). สภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.

- อนันต์ชัย อุทัยพัฒนาชีพ. (2544, มีนาคม – เมษายน). “การบริหารแบบมีส่วนร่วม,” *ข่าวศูนย์กฎหมายธุรกิจ*. 9 (91) : 3 - 39.
- อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ. (2553). *การบริหารการศึกษาในคลื่นความเปลี่ยนแปลง*. บุรีรัมย์ : โรงพิมพ์วินัย.
- อภิรดี กลกิจ. (2554). *การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับมาตรฐานด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาที่ 5. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- อรทัย ก๊กผล. (2554). *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับนักบริหารท้องถิ่น*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ส เจริญ การพิมพ์.
- อัญฉพร หิรัญอมรกุล. (2552). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเมืองพญา 9 (วัดโพธิ์สัมพันธ์) สังกัดเมืองพญา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2542). *รายงานการวิจัยการศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546). *แนวทางการบริหารและจัดการศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management)*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อุมาพร จันทร์ตรี. (2552). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.*
- อำพร พันระไชย. (2556). *สภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.*
- Change, Y.C. (1996). *School Effectiveness and School Based Management : A School Mechanism for Development*. Washington, D.C. : The Falmer.
- Cohen, J.M. & N.T. (1980). “Uphoff, Participation’s Place in Rural Development : Seeking Clarity through Specficity,” *World Development*. 8 (3) : 213 – 218.

- Delaney, Norman Mc Lucie. (2000). "The effect of strategy training on comprehension of implicit and explicit information in familiar and unfamiliar exposition test," **Dissertation Abstract International**.
- Ervin, W. (1976). **Participative Management: Concept, theory, and implementation**. Atlanta, Georgia: publishing services division, school of business administration, Georgia State University.
- Jenlink, P. (2000). **Personal and Human Resource Management**. New York : West Publishing.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities," **Educational and Psychological Measurement**. 30 (3) : 607 - 610.
- Maslow, A.H. (1943). "Theory of Human Motivation," **Psychological Review**. 50 : 370 - 396.
- Mathie, A. et al. (2007). "Stakeholder Participation in Evaluation : How Important is Diversity," **New Jersey : Prentice - Hall**.
- McGregor, D.M. (1960). **The Human Side of Enterprise**. New York : McGraw - Hill.
- Mehta, M. R., Shah, Jaymeen R. and Morgan, George W. (2003). "Merging an E - Business Solution Framework with CIS Curriculum," **Journal of Information Systems Education**. 1(16). Retrieved December 13, 2005, from <http://www.proquest.umi.com>
- Mestenhauser, J. (2000). "Education for the Future Participatory Research as Alink Between Non-Formal Adult Education and Community Development in Brazil," **Dissertation Abstracts International**. University of Minnesota. 320 - A.
- Putti S. R.S., and Vandra, H.L. (1987). **Personal and Human Resource Management**. New York : West Publishing.
- United Nations. (1981). **Popular Participation as a Strategy for Promoting Community Level Action and National Development**. In Department of International Economic and Social Affairs. New York: United Nations.
- Raymond, N. et al. (2006). **Human Resource Management**. 6th ed. New jersey : Prentice Hall.
- Rideout, F.D. (1997). "School – Based Management for Small Shool in New Foundland and Labrader," **Dissertation Abstracts International**. (CD - Rom). 57 (8) : 3348.

Wang, In – Joung. (1981). **Management of Rural Change in Korea : The Saemaul Undong.**

Seoul : Seoul National University Press.

White. (1982). **Why Community Participation? A Discussion of the Arguments.** Community

Participation : Current Issue and Lesson Learned. New York : United Nations

Children's Fund.

Wohlstetter, P. (1995, September). "Getting School Based Management Right," **Phi Delta**

Kappan. 77 (1) : 22 - 25.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๓/๒๕๕๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๓๐๐๐

๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุญาตฯ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายวรกาล อามาตย์

ด้วย จันทร์เทัญ ดาโสม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์ มหามบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๓” โดยมี ดร.สุนทร โคตรบรรเทา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขออนุญาตฯ จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุญาตฯ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ สะของทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๓ ๓๒๒๓ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๓ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๕๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๓๓/๑๔๕๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายอภิยุทธ ศรีประภา

ด้วย จันทร์เพ็ญ คาโลม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๓" โดยมี ดร.สุนทร โคตรบรรเทา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ สะอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๓ ๓๖๒๓ ต่อ ๓๔๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๓ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๓๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๔๕๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายจ้างคํ วงศ์จำปา

ด้วย จันทรเทีย ตาโสม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๓" โดยมี ดร.สุนทร โคตรบรรเทา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ทิวาณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทีย ณ ละคลองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๔๖๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒ กันยายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกระสังสามัคคี

ด้วย นางสาวจันทร์เพ็ญ คาโสม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๓” โดยมี ดร.สุนทร โคตรบรรเทา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือ ในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวจันทร์เพ็ญ คาโสม ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๓ ๑๒๒๑ ตีอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๓ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๔๖๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒ กันยายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านโคกเหล็ก

ด้วย นางสาวจันทร์เพ็ญ ตาโสม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๓" โดยมี ดร.สุนทร โคตรบรรเทา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือ ในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวจันทร์เพ็ญ ตาโสม ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ สะอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงารมคณบดี

โทร ๐ ๕๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๕๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๕๖๘ ๓๖๕๖

ที่ ศธ ๐๔๐๒๗ / ๒๐๘๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ขอนแก่น เขต ๓ ตำบลลอมคอม
อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น ๔๐๑๒๐

๑๙ กันยายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

จำนวน ชุด

ด้วย นางสาวจันทร์เพ็ญ ดาโสม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๓ โดยมี ดร.สุนทร โคตรบรรเทา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลในสถานศึกษาของท่านด้วย

ในการนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๓ จึงแจ้งผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดทุกแห่งทราบ และอนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลได้ตามความเหมาะสม

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเจริญ จำรัสกลาง)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๓

กลุ่มอำนวยการ

งานประสานงาน

โทร ๐๔๓-๔๕๕๓๐๔

ภาคผนวก ข
คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ตารางภาคผนวก ก. 1 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม
โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	คะแนนพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ตารางภาคผนวก ก. 1 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
25	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

-

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

		Mean	Std Dev	Cases
1.	B1	3.6667	1.0933	30.0
2.	B2	3.8333	.9129	30.0
3.	B3	3.8000	.8867	30.0
4.	B4	3.9333	.8277	30.0
5.	B5	3.8333	.9499	30.0
6.	B6	3.8000	.8469	30.0
7.	B7	4.1000	.8847	30.0
8.	B8	3.7333	.9072	30.0
9.	B9	4.0000	.6948	30.0
10.	B10	4.0333	.8503	30.0
11.	B11	4.2000	.7611	30.0
12.	B12	4.2333	.7279	30.0
13.	B13	3.2000	.9965	30.0
14.	B14	3.4333	.9353	30.0
15.	B15	3.6333	.9643	30.0
16.	B16	3.6667	.9223	30.0
17.	B17	3.7000	.8367	30.0
18.	B18	4.1667	.6989	30.0
19.	B19	4.1333	.7303	30.0
20.	B20	4.3333	.8023	30.0
21.	B21	4.4000	.7240	30.0
22.	B22	4.6000	.5632	30.0
23.	B23	4.1000	.8030	30.0
24.	B24	4.0000	.8710	30.0
25.	B25	3.8333	.7915	30.0
26.	B26	4.1333	.8604	30.0
27.	B27	4.1000	.7589	30.0
28.	B28	4.1667	.6989	30.0
29.	B29	4.3333	.5467	30.0
30.	B30	4.4333	.8584	30.0
31.	B31	4.1333	.7303	30.0
32.	B32	4.1000	.7589	30.0

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 32

Alpha = .9783

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

รหัสแบบสอบถาม.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษา
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำรวจการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และ
ด้านการบริหารทั่วไป โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ
 - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร
การศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ขอนแก่น เขต 3
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้ไม่มีผลกระทบต่อการทำงานในหน้าที่หรือ
หน่วยงานของท่านแต่ประการใด จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความ
เป็นจริง

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. ประเภทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

- () ในสถานศึกษา
() นอกสถานศึกษา

2. ระดับการศึกษา

- () ประถมศึกษา
() มัธยมศึกษา
() สูงกว่ามัธยมศึกษา

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียง 1 ช่องเท่านั้น โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมาก
3 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
2 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อย
1 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
ด้านวิชาการ					
1. ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน					
2. ให้ข้อเสนอแนะในการจัดสิ่งแวดล้อมโรงเรียน					
3. ให้ข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
4. ให้การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้แก่โรงเรียน					
5. ให้ข้อเสนอแนะการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน					

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
6. ให้คำแนะนำการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในโรงเรียน					
7. สํารวจเด็กในเขตบริการของโรงเรียนเพื่อวางแผนการจัดการศึกษา					
8. จัดหาสื่อประกอบการเรียนที่ทันสมัยให้โรงเรียน					
ด้านงบประมาณ					
9. ร่วมวางแผนการบริหารงบประมาณประจำปีของโรงเรียน					
10. ให้ความเห็นชอบการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี					
11. ให้ความช่วยเหลือในการจัดหางบประมาณของโรงเรียน					
12. ให้การสนับสนุนทุนเพื่อการศึกษาของโรงเรียน					
13. เป็นกรรมการจัดซื้อ-จัดจ้างพัสดุครุภัณฑ์ของโรงเรียน					
14. ควบคุมการก่อสร้างสิ่งก่อสร้างในโรงเรียน					
15. ดูแลความปลอดภัยทรัพย์สินของโรงเรียน					
16. ติดตามรายงานการใช้งบประมาณของโรงเรียน					
ด้านการบริหารงานบุคคล					
17. ให้ความเห็นในการวางแผนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน					
18. ส่งเสริมครูให้มีจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ					
19. เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู					
20. ส่งเสริมแนวทางพัฒนาครูให้มีคุณธรรมจริยธรรม					
21. ส่งเสริมการรักษาระเบียบวินัยของครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน					
22. ให้กำลังใจให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน					
23. ร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน					

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
24. ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียน					
ด้านการบริหารทั่วไป					
25. วางแผนพัฒนาอาคาร สถานที่และบริเวณในโรงเรียน					
26. ให้ความร่วมมือเป็นผู้ประสานงานระหว่างโรงเรียน ชุมชน หน่วยงานอื่น					
27. พัฒนาสภาพแวดล้อมให้สนองตอบการจัดการเรียนการสอน					
28. ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน					
29. รายงานความประพฤติของนักเรียนให้โรงเรียนทราบ อย่างสม่ำเสมอ					
30. วางแผนเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญของชาติ ศาสนา ที่โรงเรียน จัดขึ้น					
31. เข้าร่วมประชุมชี้แจงภารกิจที่ได้รับมอบหมายอย่างสม่ำเสมอ					
32. ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปี ของโรงเรียน					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษาของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

ด้านวิชาการ

.....

ด้านงบประมาณ.....

.....

ด้านการบริหารงานบุคคล.....

.....

ด้านการบริหารทั่วไป

.....

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาวจันทร์เพ็ญ คาโสม

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวจันทร์เพ็ญ คาโสม
วันเดือนปีเกิด	เกิดวันอาทิตย์ ที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2529
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 52 หมู่ 5 บ้านหนองบัวแดง ตำบลหนองเม็ก อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น 40190
ตำแหน่ง	ครู คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านกุดหอยกาบ ตำบลหันโศด อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2542 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยา พ.ศ. 2544 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีหนองกาวิทยา จังหวัดขอนแก่น พ.ศ. 2547 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีหนองกาวิทยา จังหวัดขอนแก่น พ.ศ. 2551 ปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) โปรแกรมวิชาเคมี มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย พ.ศ. 2552 ประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาชีพครู บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสาน พ.ศ. 2558 ปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์